

SEANCE DU JEUDI 8 NOVEMBRE 1990
VERGADERING VAN DONDERDAG 8 NOVEMBER 1990ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 267.

PETITIONS:

Page 267.

VERIFICATION DES POUVOIRS:

Page 267.

MOTIONS D'ORDRE:

Orateurs: MM. De Belder, Luyten, Peeters, M. le Président,
p. 268.QUESTION ORALE DE M. GRYP AU SECRETAIRE D'ETAT
A L'ENERGIE SUR « LE MAINTIEN EN ACTIVITE DU
FOUR D'INCINERATION EVENCE-COPPEE »:*Orateurs*: M. Gryp, M. Deworme, secrétaire d'Etat à l'Energie,
adjoint au ministre des Affaires économiques, p. 269.QUESTION ORALE DE M. DE CLIPPELE AU SECRETAIRE
D'ETAT AUX AFFAIRES EUROPEENNES ET A L'AGRI-
CULTURE SUR « L'ARRET DU CONSEIL D'ETAT
ANNULANT L'ACCORD SUR LES QUOTAS BETTERA-
VIERS »:*Orateurs*: M. de Clippele, M. De Keersmaecker, secrétaire
d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, adjoint
au ministre des Affaires étrangères, p. 270.QUESTION ORALE DE MME MAYENCE-GOOSSENS AU
VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE
ET DES CLASSES MOYENNES SUR « LES CONDI-
TIONS DE DETENTION DANS LES PRISONS »:*Orateurs*: Mme Mayence-Goossens, M. Langendries, minis-
tre de la Fonction publique, p. 270.Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1990-1991
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1990-1991

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 267.

VERZOEKSCHRIFTEN:

Bladzijde 267.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN:

Bladzijde 267.

MOTIES VAN ORDE:

Spreekers: de heren De Belder, Luyten, Peeters, de Voorzitter,
blz. 268.MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE
STAATSSECRETARIS VOOR ENERGIE OVER « HET IN
WERKING HOUDEN VAN DE VERBRANDINGSOVEN
EVENCE-COPPEE »:*Spreekers*: de heer Gryp, de heer Deworme, staatssecretaris
voor Energie, toegevoegd aan de minister van Econo-
mische Zaken, blz. 269.MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE CLIPPELE AAN
DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN EN
LANDBOUW OVER « HET ARREST VAN DE RAAD VAN
STATE WAARBIJ HET AKKOORD OVER DE BIETEN-
QUOTA WORDT Vernietigd »:*Spreekers*: de heer de Clippele, de heer De Keersmaecker, staats-
secretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toege-
voegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 270.MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MAYENCE-
GOOSSENS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN
MINISTER VAN JUSTITIE EN MIDDENSTAND OVER
« DE OMSTANDIGHEDEN WAARIN GEDETINEER-
DEN IN ONZE GEVANGENISSEN VERBLIJVEN »:*Spreekers*: mevrouw Mayence-Goossens, de heer Langen-
dries, minister van Openbaar Ambt, blz. 270.

QUESTION ORALE DE M. DE BELDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « LA CONSTRUCTION DE LA VOIE POUR LE TGV » :

Orateurs : M. De Belder, M. De Keersmaecker, secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 271.

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « LE FINANCEMENT DU SURCOUT DU TGV » :

Orateurs : Mme Aelvoet, M. De Keersmaecker, secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 273.

QUESTION ORALE DE M. DE BELDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « LA LIAISON AERIEENNE DE LA SABENA ENTRE BRUXELLES ET ATLANTA » :

Orateurs : M. De Belder, M. De Keersmaecker, secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 273.

QUESTION ORALE DE MME NELIS AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES SUR « LE PROJET DE PLAN NATIONAL D'URGENCE NUCLEAIRE » :

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES SUR « LE PROJET DE PLAN D'URGENCE NUCLEAIRE » :

Orateurs : Mme Nélis, M. Gryp, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 274.

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES ET DU PLAN SUR « LE PASSIF NUCLEAIRE D'EUROCHEMIC » :

Orateurs : M. Gryp, M. Derycke, secrétaire d'Etat à la Politique scientifique, adjoint au ministre de la Politique scientifique, p. 275.

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR « LA DEUXIEME CONFERENCE MONDIALE DE GENEVE SUR LE CLIMAT » :

Orateurs : M. Gryp, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au Premier ministre, p. 276.

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU MINISTRE DES FINANCES SUR « LA REORGANISATION DES SERVICES DE L'ISI » :

Orateurs : Mme Aelvoet, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 278.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE BELDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « DE AANLEG VAN HET SST-SPOOR » :

Sprekers : de heer De Belder, de heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 271.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « DE FINANCIERING VAN DE MEERKOST VAN DE SST » :

Sprekers : mevrouw Aelvoet, de heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 273.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE BELDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « DE LUCHTVERBINDING VAN SABENA TUSSEN BRUSSEL EN ATLANTA » :

Sprekers : de heer De Belder, de heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 273.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW NELIS AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN OVER « HET ONTWERP VAN NATIONAAL NUCLEAIR NOODPLAN » :

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN OVER « HET ONTWERP VAN NUCLEAIR NOODPLAN » :

Sprekers : mevrouw Nélis, de heer Gryp, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 274.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN HET PLAN OVER « HET NUCLEAIR PASSIEF VAN EUROCHEMIC » :

Sprekers : de heer Gryp, de heer Derycke, staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de minister van Wetenschapsbeleid, blz. 275.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER « DE TWEEDE WERELDKLIMAATCONFERENTIE TE GENEVE » :

Sprekers : de heer Gryp, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 276.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE MINISTER VAN FINANCIEN OVER « DE REORGANISATIE VAN DE BBI-DIENSTEN » :

Sprekers : mevrouw Aelvoet, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 278.

QUESTION ORALE DE M. BOURGOIS AU SECRETAIRE D'ETAT AUX PENSIONS SUR « L'ADAPTATION TARDIVE DES PENSIONS DES TRAVAILLEURS SALARIES A L'EVOLUTION DU BIEN-ETRE GENERAL » :

Orateurs : M. Bourgois, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Pensions, p. 278.

QUESTION ORALE DE MME TRUFFAUT AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR « L'AVENIR DU STATUT DU COHABITANT DANS L'ASSURANCE CHOMAGE » :

Orateurs : Mme Truffaut, M. Van den Brande, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 279.

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU MINISTRE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR « LE DEPART DE VOLONTAIRES POUR LE RWANDA » :

Orateurs : Mme Aelvoet, M. A. Geens, ministre de la Coopération au Développement, p. 280.

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Van Rompaey, rapporteur, p. 281.

Discussion et vote des articles, p. 281.

COMMUNICATION :

Page 281.

Cour d'arbitrage.

ORDRE DES TRAVAUX :

Orateur : M. le Président, p. 282.

Orateurs : MM. Peeters, Luyten, M. le Président, p. 287.

PROJET DE LOI (Votes réservés) :

Projet de loi relatif aux opérations financières et aux marchés financiers, p. 282.

PROJETS DE LOI (Votes) :

Projet de loi relatif aux opérations financières et aux marchés financiers, p. 283.

Explication de vote : *Orateur* : M. Dierickx, p. 283.

Justifications de votes : *Orateurs* : MM. Buchmann, Hatry, p. 284.

Projet de loi modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, p. 284.

INTERPELLATIONS (Discussion) :

Interpellation de M. Dierickx au Premier ministre sur « les propos insolites de deux Vice-Premiers ministres concernant la manière dont les membres du Sénat doivent être persuadés d'accepter certaines dispositions de la troisième phase de la réforme de l'Etat ».

Orateurs : MM. Dierickx, Hatry, Mme Herman-Michielsens, M. Dehaene, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Réformes institutionnelles, p. 285.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOURGOIS AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR PENSIOENEN OVER « DE LAATTIJDIGE AANPASSING VAN DE WERKNEMERSPENSIOENEN AAN DE EVOLUTIE VAN DE ALGEMENE WELVAART » :

Sprekers : de heer Bourgois, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen, blz. 278.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW TRUFFAUT AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER « DE RECHTSPPOSITIE VAN DE SAMENWONENDE BINNEN HET KADER VAN DE WERKLOOSHEIDSVERZEKERING » :

Sprekers : mevrouw Truffaut, de heer Van den Brande, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 279.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE MINISTER VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER « HET VERTREK VAN VRIJWILLIGERS NAAR RWANDA » :

Sprekers : mevrouw Aelvoet, de heer A. Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking, blz. 280.

ONTWERP VAN WET (Beraadslaging) :

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

Algemene beraadslaging. — *Spreker* : de heer Van Rompaey, rapporteur, blz. 281.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 281.

MEDEDELING :

Bladzijde 281.

Arbitragehof.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Spreker : de Voorzitter, blz. 282.

Sprekers : de heren Peeters, Luyten, de Voorzitter, blz. 287.

ONTWERP VAN WET (Aangehouden stemmingen) :

Ontwerp van wet op de financiële transacties en de financiële markten, blz. 282.

ONTWERPEN VAN WET (Stemmingen) :

Ontwerp van wet op de financiële transacties en de financiële markten, blz. 283.

Stemverklaring : *Spreker* : de heer Dierickx, blz. 283.

Stemverklaringen : *Sprekers* : de heren Buchmann, Hatry, blz. 284.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, blz. 284.

INTERPELLATIES (Bespreking) :

Interpellatie van de heer Dierickx tot de Eerste minister over « de ongewone uitspraken van twee Vice-Eerste ministers over de manier waarop de leden van de Senaat moeten worden overtuigd bepaalde bepalingen uit de derde fase van de staatshervorming te aanvaarden ».

Sprekers : de heren Dierickx, Hatry, mevrouw Herman-Michielsens, de heer Dehaene, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen, blz. 285.

Interpellation de M. Verreycken au ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales sur « l'attitude irresponsable du chef de la police anversoise, constatée lors des événements tragiques du 21 octobre 1990 à Borgerhout ».

Orateurs : MM. Verreycken, Peeters, M. Tobbacq, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 288.

COMPOSITION DE COMMISSIONS :

Page 293.

PROJET DE LOI (Dépôt) :

Page 294.

Projet de loi modifiant les lois sur les sociétés commerciales coordonnées le 30 novembre 1935 dans le cadre de l'organisation transparente du marché des entreprises et des offres publiques d'acquisition.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt) :

Page 294.

M. Hatry. — Proposition de loi établissant un programme de modération de la fiscalité et de la parafiscalité.

Interpellatie van de heer Verreycken tot de minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen over « het wanbeleid van het Antwerpse hoofd van de politie, gebleken tijdens de tragische gebeurtenissen te Borgerhout op 21 oktober 1990 ».

Sprekers : de heren Verreycken, Peeters, de heer Tobbacq, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen blz. 288.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES :

Bladzijde 293.

ONTWERP VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 294.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten betreffende de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935 in het kader van een doorzichtige organisatie van de markt van de ondernemingen en van de openbare overnameaanbiedingen.

VOORSTEL VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 294.

M. Hatry. — Voorstel van wet betreffende het opstellen van een programma ter verlaging van de fiscaliteit en de parafiscaliteit.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

M. Vannieuwenhuyze, secrétaire, prend place au bureau.
De heer Vannieuwenhuyze, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 15 m.

CONGES — VERLOF

MM. Laverge, Valkeniers, à l'étranger; Leclercq, pour devoirs administratifs; Op 't Eynde, Van Bree, malades, et Hasquin, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Laverge, Valkeniers, in het buitenland; Leclercq, wegens ambtsplichten; Op 't Eynde, Van Bree, ziek, en Hasquin, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

VERZOEKSCHRIFTEN — PETITIONS

De Voorzitter. — Bij verzoekschrift uit Brussel vragen de heren Lieven Van Gerven en Koen Baert, resp. voorzitters van de algemene vergadering en van het dagelijks bestuur van het Aktiekomitee Vlaanderen '90, samen met 30 669 mede-ondertekenaars, dat Vlaanderen en Wallonië zonder verwijl de verwezenlijking zouden bekomen van vijf essentiële programmapunten inzake de hervorming van de Staat.

Par pétition établie à Bruxelles, MM. Lieven Van Gerven et Koen Baert, respectivement président de l'assemblée générale et président du bureau exécutif de l'Aktiekomitee Vlaanderen '90, ainsi que 30 669 cosignataires, demandent que la Flandre et la Wallonie obtiennent sans délai la réalisation de cinq points essentiels du programme relatif à la réforme de l'Etat.

— Verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen.

Renvoi à la commission de la Révision de la Constitution et de la Réforme des Institutions.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN

VERIFICATION DES POUVOIRS

De Voorzitter. — Bij de Senaat is het dossier aanhangig van mevrouw Maximus, senator-opvolger voor het arrondissement Mechelen-Turnhout, die in aanmerking komt om het mandaat van de heer Adriaenssens, die ontslag heeft genomen, te voltooien.

Le Sénat est saisi du dossier de Mme Maximus, sénateur suppléant de l'arrondissement Malines-Turnhout, venant en ordre utile pour achever le mandat de M. Adriaenssens, démissionnaire.

De commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven is zoëven bijeengekomen voor een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van mevrouw Maximus.

La commission de la Vérification des Pouvoirs vient de se réunir pour la vérification complémentaire des pouvoirs de Mme Maximus.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Geen bezwaar?

Pas d'objection?

Dan verzoek ik de heer Erdman, rapporteur, kennis te geven van het verslag van de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven.

De heer Erdman, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, mevrouw Lydia Maximus, die op 13 december 1987 tot eerste opvolger van lijst nummer 7 voor het arrondissement Mechelen-Turnhout is verkozen, en wier geloofsbrieven als zodanig op 5 januari 1988 door de Senaat geldig zijn verklaard, komt in aanmerking om het mandaat te voltooien van de heer Adriaenssens, die ontslag heeft genomen.

Overeenkomstig artikel 235 van het Kieswetboek is uw commissie overgegaan tot een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van mevrouw Maximus. Zij heeft bevonden dat zij nog steeds aan de verkiesbaarheidsvereisten, opgelegd door de Grondwet, voldoet.

Bijgevolg heeft uw commissie de eer u eenparig voor te stellen, mevrouw Maximus als lid van de Senaat toe te laten. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Daar niemand het woord vraagt breng ik de conclusie van dit verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

— Dit besluit, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, is aangenomen.

Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek mevrouw Maximus de grondwettelijke eed af te leggen.

Mevrouw Maximus. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef mevrouw Maximus akte van haar eedaflegging en verklaar haar aangesteld in haar functie van senator. (*Applaus op alle banken.*)

Bij de Senaat is het dossier aanhangig van de heer Willem Vermeulen, tot senator verkozen door de provincieraad van Antwerpen.

Le Sénat est saisi du dossier de M. Vermeulen, élu sénateur par le conseil provincial d'Anvers.

De commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven is zoëven bijeengekomen voor een onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Vermeulen.

La commission de la Vérification des Pouvoirs vient de se réunir pour la vérification des pouvoirs de M. Vermeulen.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Geen bezwaar?

Pas d'objection?

Dan verzoek ik de heer Vannieuwenhuyze, rapporteur, kennis te geven van het verslag van de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven.

De heer Vannieuwenhuyze, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen heeft op heden 8 november 1990 de heer Vermeulen, enig voorgedragen kandidaat tot senator verkozen verklaard ter vervanging van de heer Bens, die ontslag heeft genomen.

Daar de verkozenen het bewijs heeft geleverd dat hij aan alle kiesbaarheidsvereisten opgelegd door de Grondwet voldoet, heeft de commissie eenparig de eer u voor te stellen de heer Willem Vermeulen als lid van de Senaat toe te laten. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Daar niemand het woord vraagt breng ik de conclusie van dit verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

— Dit besluit, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, is aangenomen.

Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Vermeulen de grondwettelijke eed af te leggen.

De heer Vermeulen. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef de heer Vermeulen akte van zijn eedaflegging en verklaar hem aangesteld in zijn functie van senator. (*Applaus op alle banken.*)

MOTIES VAN ORDE — MOTIONS D'ORDRE

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Belder voor een motie van orde.

De heer De Belder. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag als dienstdoend fractievoorzitter het woord voor een motie van orde in verband met de agenda en het werkvolume voor deze namiddag. U had aangekondigd dat wij zouden beginnen met de mondelinge vragen. Ik veronderstel dat u het programma wil afwerken in de geplande volgorde en dat nadien een aantal interpellaties volgen.

Welnu, ik verneem dat één van de interpellaties die straks moeten worden gehouden van de agenda werd afgevoerd omdat het voor de Eerste minister niet mogelijk zou zijn hier aanwezig te zijn om de vraag van de heer Peeters te beantwoorden. Ik verneem ook dat de Eerste minister op het ogenblik in de Kamer het woord voert en zich daar zal bezighouden met andere problemen. Als Voorzitter van de Senaat zou u er toch moeten op toezien dat de Eerste minister zijn werkzaamheden in de Kamer een ogenblik zou kunnen onderbreken. Het is niet zeer heus dat een interpellatie op het laatste ogenblik van de agenda wordt afgevoerd omdat de Eerste minister niet beschikbaar zou zijn.

Er is erger. De interpellatie van een andere collega uit mijn fractie stond zelfs niet meer op de agenda. Als reden werd gegeven dat deze interpellatie werd verschoven omdat het voor de Eerste minister niet duidelijk zou zijn door wie zij moet worden

beantwoord. Bijgevolg is deze interpellatie dus spoorloos van de agenda verdwenen. Wij zijn hier niet gelukkig mee. Wij wensen dat er zo snel mogelijk beslist wordt wanneer deze interpellatie wordt gehouden.

Mijnheer de Voorzitter, dat hoeft niet in deze vergadering te gebeuren, dit gebeurt in de commissie voor de Regeling van de Werkzaamheden van de Senaat, maar wij wensen dat u, als Voorzitter, ons de garantie biedt dat hierover zo vlug mogelijk beslist wordt en dat de Eerste minister bij die gelegenheid op de interpellatie zal antwoorden.

Het is onaanvaardbaar dat twee interpellaties van mijn fractie zonder verklaring van de dagorde worden afgevoerd. Wij doen een beroep op u om ervoor te zorgen dat de passende procedures worden gerespecteerd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten voor een motie van orde.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord voor een motie van orde omdat ik voor een mysterie sta.

De Voorzitter. — U heeft het woord.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, van uw hier aanwezige voorganger heb ik eens een lovende opmerking gekregen, namelijk dat ik de meest aanwezige senator ben. Dit brengt misschien geen prerogatieven met zich, maar toch heb ik recht op respect voor een aantal fatsoensregels van dit huis.

Op 24 oktober 1990 stond een interpellatie van mij, gericht tot de Eerste minister, op de agenda. Ik kan dus veronderstellen dat hetzij de Eerste minister zelf, hetzij de diensten van de Eerste minister, akkoord gingen naar dit thema te luisteren. De Eerste minister moest plotseling naar Rwanda reizen om de zwarten daar bij te staan. Mijn interpellatie gaat over een « zwartgemaakte », namelijk professor Speleers. Mijn interpellatie verdween nu plots mysterieus van de agenda, alhoewel tijdens de vergadering van vandaag dezelfde Eerste minister zou komen antwoorden op interpellaties van twee collega's, namelijk de heer Peeters, hoewel daaromtrent blijkbaar ook problemen rezen, en de heer Dierickx. Zonder dat ik verwittigd werd, verdween mijn interpellatie tussen de twee andere uit van de agenda.

Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt. Ik heb hierover met collega's van verschillende partijen van oppositie en meerderheid gesproken en ook zij zeggen dat zij dit inderdaad nog nooit hebben meegemaakt.

Ik wil mij niet beroepen op mijn adelbrief van meest aanwezige senator, maar wel op een fundamenteel recht als parlamentslid. Ik vraag dus in hoeverre wij het recht hebben antwoord te krijgen op vragen over een onderwerp waarvan bepaald werd dat het tot de bevoegdheid van een minister behoort.

Op de tribune zijn Polen aanwezig die hebben gezorgd voor de organisatie van een expositie rond Katyn in het cultureel centrum van Etterbeek, die door de Eerste minister werd geopend. Blijkbaar vond de Eerste minister het dus wel belangrijk een expositie te openen rond een thema dat, zoals de Polen zelf zeggen, lange tijd een mysterie of een reusachtige leugen in de geschiedenis van Europa is geweest. Zij beweren dat dit Katynse drama het grote breekijzer was in wat heet de implosie van het communisme in het Oostblok.

Het thema van mijn interpellatie heeft ook repercussies op onze binnenlandse politiek en is dus zo belangrijk dat ik vind dat de Eerste minister zich wel mag verwaardigen op mijn vragen te antwoorden. Dat dit niet zou gebeuren, is een onwaardige manier van handelen.

Ik vraag de Voorzitter van de Senaat om bijstand om ervoor te zorgen dat wij als ernstige parlementsleden worden behandeld en niet als een soort minderwaardige individuen over wie de Eerste minister zelf beslist om de ene wel en de andere niet te antwoorden. Als dit een bewust spel is van de Eerste minister, dan weiger ik verder vertrouwen te geven aan zijn regering. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Peeters voor een motie van orde.

De heer Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een opmerking over de agenda.

De Voorzitter. — Het is een beetje vroeg om over de agenda te spreken, maar aangezien reeds twee sprekers het daarover hebben gehad, neem ik aan dat wij best nu alle betwistingen bespreken.

De heer Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal kort en minder emotioneel spreken. De interpellatie die ik richt tot de Eerste minister staat vandaag inderdaad op de agenda. Het verzoek tot deze interpellatie heb ik reeds ingediend vóór eind september. Door het Golfdebat heb ik mijn interpellatie, in samenspraak met de Eerste minister, veertien dagen uitgesteld.

Toen kwam de Eerste minister van een vermoeiende reis naar Rwanda terug en moest antwoorden op een reeks interpellaties over dat onderwerp. Ik heb toen mijn goodwill getoond en mijn interpellatie nogmaals veertien dagen uitgesteld. Vandaag staat zij dus op de agenda, maar ik vernam pas gisterennamiddag dat de Eerste minister niet op mijn interpellatie zal antwoorden omdat zijn aanwezigheid bij het begrotingsdebat in de Kamer noodzakelijk is.

Mijnheer de Voorzitter, deze verklaring is onaanvaardbaar en ik doe een beroep op uw verantwoordelijkheid en gezag als Voorzitter van deze Hoge Vergadering om een van de meest fundamentele prerogatieven van een parlamentslid te verdedigen, namelijk een minister te ondervragen over problemen die rechtstreeks tot diens bevoegdheid behoren.

In mijn geval gaat het om een interpellatie over een essentieel element van het regeerakkoord. Alleen de Eerste minister kan mijn interpellatie beantwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek u de Eerste minister te vragen of hij vandaag op mijn interpellatie wil antwoorden, aangezien ze op de agenda vermeld is. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Dames en heren, in antwoord op de drie gestelde vragen, kan ik het volgende mededelen.

Het is een fundamenteel recht van het Parlement de Eerste minister of de regering te ondervragen over de diverse actuele politieke problemen. Men kan echter aan de Eerste minister niet het onmogelijke vragen. Hij kan niet tegelijkertijd aanwezig zijn in de Kamer en in de Senaat. Er is overleg nodig tussen beide om het de Eerste minister mogelijk te maken aanwezig te zijn waar het nodig is.

Zowel de heer Peeters als de heer Luyten hebben gelijk wanneer zij zeggen dat zij hun interpellaties reeds geruime tijd hebben ingediend. Het is aan de regering om te zeggen of zij bij monde van de Eerste minister of van een andere minister de vragen kan beantwoorden.

Ik zal onmiddellijk in contact treden met de Eerste minister om het juiste ogenblik te bepalen waarop hetzij hijzelf, hetzij een ander lid van de regering zal antwoorden op de legitieme vragen die door de heren Luyten en Peeters worden gesteld. *(Applaus.)*

De heer Luyten heeft het woord.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, door het feit dat mijn interpellatie mysterieus van de agenda verdween, heb ik het bezoek van onder meer Poolse afgevaardigden afgezegd. Katyn heeft al vijftig jaar op de waarheid gewacht, ik kan ook nog wat wachten.

Ik verkies dus vandaag niet te interpelleren, de heer Peeters blijkbaar wel, als de Eerste minister niet zelf kan antwoorden. Ik kan eventueel nog veertien dagen wachten. Ik wens echter de Eerste minister te interpelleren over de implicaties van de kwestie Katyn op de Belgische politiek en dit op een ogenblik dat het hem past.

Ik wil mijn agenda aanpassen aan de zijne.

De Voorzitter. — Mijnheer Luyten, ik neem nota van uw vraag. Ik zal ze voorleggen bij het overleg met de Eerste minister.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ENERGIE OVER «HET IN WERKING HOUDEN VAN DE VERBRANDINGSOVEN EVENCE-COPPEE»

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'ÉNERGIE SUR «LE MAINTIEN EN ACTIVITÉ DU FOUR D'INCINÉRATION EVENCE-COPPEE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Gryp aan de staatssecretaris voor Energie over «het in werking houden van de verbrandingsoven Evence-Coppée».

Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, in het vijfde verslag van de Senaatscommissie van informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid over de problematiek van het kernafval staat dat de verbrandingsoven Evence-Coppée in de ex-Waste-afdeling van het SCK te Mol dermate verouderd is, dat hij niet meer beantwoordt aan de huidige veiligheidsnormen. Het instituut Batelle heeft namelijk vastgesteld dat de kwaliteit van de verbrandingsas zo slecht is dat conditionering onmogelijk is, de rook zeer veel vaste deeltjes bevat, zodat bij de behandeling grote hoeveelheden modder gevormd worden, waarvan de verdere verwerking eveneens problemen stelt. Het instituut Batelle besluit dan ook dat een onmiddellijke stillegging noodzakelijk is.

De Senaatscommissie is tot het besluit gekomen dat deze installatie gevaar oplevert voor de veiligheid, en in het bijzonder voor de besmetting van de bodem en het water, en dat het voortzetten van de verrichtingen de toestand enkel maar kan verergeren. Desondanks zou de NIRAS van plan zijn om deze onveilige installatie nog tot 1995 in gebruik te houden, datum waarop de nieuwe CILVA-oven klaar moet zijn. Nochtans is het voor de hand liggend alternatief het snel bouwen van een opslaggebouw in Dessel, waarin het afval tot dan kan worden bewaard.

Zal de staatssecretaris de oven onmiddellijk laten sluiten en voor dit alternatief kiezen of zal hij ingaan op de plannen van de NIRAS en aldus de bevolking van Mol en het leefmilieu blootstellen aan onaanvaardbare besmetting en veiligheidsrisico's?

M. le Président. — La parole est à M. Deworme, secrétaire d'Etat.

M. Deworme, secrétaire d'Etat à l'Energie, adjoint au ministre des Affaires économiques. — Monsieur le Président, le four Evence-Coppée est exploité conformément aux spécifications des autorisations d'exploitation; il ne pose donc pas de problèmes de sûreté.

Le problème de la qualité des cendres d'incinération et des gaz fumigènes est un problème technique bien connu de Belgoprocess qui a repris et exploite les installations depuis 1989.

Dans son audit, l'institut Batelle avait proposé deux solutions pour le four Evence-Coppée: soit poursuivre son exploitation moyennant certains travaux d'adaptation, soit l'arrêter et construire des entrepôts pour les déchets conditionnés et accélérer la construction d'un nouveau four d'incinération.

L'entreposage des déchets à brûler non conditionnés n'est pas indiqué. En effet, il s'agit partiellement de déchets contaminés et biologiquement instables: déchets d'hôpitaux, carcasses d'animaux de laboratoires irradiés, etc.

A la suite d'une réunion entre Batelle et l'ONDRAF, le 29 août 1989, il a été jugé qu'il était préférable, d'une part, de procéder aux travaux d'adaptation du four Evence-Coppée et, d'autre part, d'accélérer la construction d'une nouvelle infrastructure de traitement et de conditionnement, appelée CILVA et qui comprend un nouveau four d'incinération.

Des travaux d'adaptation du four Evence-Coppée ont donc été réalisés pour un montant d'environ 30 millions de francs et celui-ci a été remis en service à la mi-octobre 1990.

Les premières mesures ont permis de constater que les conditions d'exploitation répondent maintenant à ce qui avait été prévu quant à la qualité des cendres, à leur réduction de volume et à la qualité des gaz fumigènes.

Ces travaux d'adaptation et les conditions actuelles d'exploitation ont été approuvés par le service de contrôle CORAPRO.

Dès lors, rien n'indique que l'exploitation du four Evence-Coppée ne répondrait pas aux conditions de sécurité actuellement d'application pour des installations similaires.

La population et l'environnement ne sont donc pas exposés à une contamination ou à des risques de sûreté plus importants que ceux qui accompagnent toute activité industrielle.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord, maar kan niet nalaten mijn verwondering uit te spreken over een aantal punten.

In het verslag namens de Commissie van informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid staat onder de titel Alternatief: «De NIRAS voorziet dat de verbrandingsoven Evence-Coppée nog tot 1995 zal blijven werken. In dat jaar zou het CILVA-project operationeel moeten zijn.

Het instituut Batelle is voorstander van een onmiddellijke stillegging van die oven omdat hij te zeer verouderd is, de exploitatiekosten te hoog oplopen, de as niet geconditioneerd kan worden en afval in de vorm van slib wordt geproduceerd. Daarbij komt nog dat de bodem dringend moet worden ontsmet.

Om dit alternatief te verwezenlijken, zou op vestigingsplaats 1 een gebouw moeten worden opgetrokken waar afval kan worden opgeslagen in afwachting van verbranding. Een dergelijk gebouw kan vrij snel worden opgetrokken en kan ook later nog worden gebruikt in dezelfde functie of voor een andere interimopslag.»

In de aanbeveling, die hier is goedgekeurd, staat: «De bestaande verbrandingsoven Evence-Coppée mag niet in gebruik worden gehouden dan indien het bewijs wordt geleverd en de erkende controle-instelling het bewijs aanvaardt, dat de exploitatie ervan aan dezelfde veiligheidsvoorwaarden voldoet als die welke momenteel van toepassing zijn op soortgelijke installaties.»

Het verwondert mij dat de commissie gedurende de tijd dat zij daarover heeft beraadslaagd niet is ingelicht over ten eerste, de gesprekken die volgens de staatssecretaris op de vergadering van 24 augustus 1989 hebben geleid tot de aanpassingswerken en, ten tweede, de gesprekken tussen de NIRAS en het instituut Batelle.

Het verwondert mij nog meer dat hoewel wij de aanbevelingen hebben goedgekeurd op 11 oktober 1990, enkele dagen later de werken reeds zijn uitgevoerd, terwijl de commissie nooit werd ingelicht dat ze waren aangevat. Dat is misschien niet de schuld van de staatssecretaris, maar ik concludeer eruit dat de Commissie van informatie en onderzoek heel slecht wordt ingelicht over de stand van zaken.

M. le Président. — La parole est à M. Deworme, secrétaire d'Etat.

M. Deworme, secrétaire d'Etat à l'Energie, adjoint au ministre des Affaires économiques. — Monsieur le Président, M. Gryp fait état d'une information d'une commission sénatoriale à laquelle le gouvernement n'est pas associé. Des travaux ont été effectués durant presque un an sur le four Evence-Coppée suite à un accord conclu en août 1989 entre l'ONDRAF et la société d'audit Batelle. Pour ma part, je dispose d'une information de première main de la part de l'ONDRAF. Telle est donc la réponse officielle.

Si la commission ne dispose pas de cette information, je suggère qu'elle s'adresse à l'ONDRAF, non seulement pour y effectuer une visite, mais également pour suivre de plus près les travaux qui ont lieu au centre de Mol-Dessel.

QUESTION ORALE DE M. DE CLIPPELE AU SECRETAIRE D'ETAT AUX AFFAIRES EUROPEENNES ET A L'AGRICULTURE SUR «L'ARRET DU CONSEIL D'ETAT ANNULANT L'ACCORD SUR LES QUOTAS BETTERAVIERS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE CLIPPELE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN EN LANDBOUW OVER «HET ARREST VAN DE RAAD VAN STATE WAARBIJ HET AKKOORD OVER DE BIETEN-QUOTA WORDT VERNIETIGD»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. de Clippele au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture sur «l'arrêt du Conseil d'Etat annulant l'accord sur les quotas betteraviers».

La parole est à M. de Clippele.

M. de Clippele. — Monsieur le Président, en date du 12 juin 1990, le Conseil d'Etat a décidé d'annuler l'accord interprofessionnel du 17 mars 1987 concernant la répartition et le transfert des quotas betteraviers.

Cet accord avait été conclu entre la confédération des betteraviers belges et la société générale des fabricants de sucre de Belgique et rendu obligatoire par l'arrêté ministériel du 14 octobre 1987.

Dans ses attendus, le Conseil d'Etat estime qu'un accord va à l'encontre de l'article 544 du Code civil qui prévoit que «la propriété est le droit de jouir et de disposer des choses de la manière la plus absolue ...»

Cet accord était préjudiciable non seulement à l'encontre des propriétaires fonciers, mais aussi des jeunes candidats cultivateurs.

Afin de respecter la directive européenne tout en tenant compte de l'arrêt du Conseil d'Etat, puis-je savoir quelles nouvelles dispositions le secrétaire d'Etat compte prendre? N'estime-t-il pas que toutes les parties intéressées, y compris les représentants des propriétaires fonciers, doivent participer à la conclusion d'un nouvel accord?

M. le Président. — La parole est à M. De Keersmaecker, secrétaire d'Etat.

M. De Keersmaecker, secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, adjoint au ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, l'arrêt du Conseil d'Etat du 12 juin 1990 a annulé l'accord interprofessionnel du 17 mars 1987 entre la confédération des betteraviers belges et la société générale des fabricants de sucre de Belgique relatif à la transmission des droits de livraison de betteraves dans le cadre des mouvements fonciers.

Considérant le cadre européen, à savoir le règlement du Conseil des Communautés européennes n° 206/68 du 20 février 1968 établissant des dispositions-cadres pour les contrats et accords interprofessionnels concernant l'achat de betteraves, une nouvelle convention devra être conclue. La sécurité juridique devant être assurée en la matière, il est indispensable qu'une base juridique suffisante soit créée dans notre droit belge.

Dans l'élaboration de la nouvelle convention, il est évident qu'il devra être tenu compte des intérêts en présence, afin de veiller à une solution qui soit conforme à l'arrêt du Conseil d'Etat.

QUESTION ORALE DE MME MAYENCE-GOOSSENS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE ET DES CLASSES MOYENNES SUR «LES CONDITIONS DE DETENTION DANS LES PRISONS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MAYENCE-GOOSSENS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN JUSTITIE EN MIDDENSTAND OVER «DE OMSTANDIGHEDEN WAARIN GEDETINEERDEN IN ONZE GEVANGENISSEN VERBLIJVEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Mayence au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Classes moyennes sur «les conditions de détention dans les prisons».

La parole est à Mme Mayence.

Mme Mayence-Goossens. — Monsieur le Président, le ministre de la Justice est-il au courant des conditions de détention tout à fait inadmissibles dans nos prisons ? Sait-il qu'elles sont manifestement contraires aux principes les plus élémentaires des droits de l'homme ?

Sait-il qu'à la prison de Jamioulx, des détenus, parfois en détention préventive, c'est-à-dire réputés innocents, sont parqués à dix dans une seule cellule, que la literie est manquante, que des détenus dorment sur le sol, qu'il y a des fuites d'eau dans les cellules et que les conditions sanitaires sont totalement déficientes ? Par ailleurs, la semaine dernière, un prévenu a fait l'objet d'agressions sexuelles de la part de tous les autres détenus de sa cellule.

Le ministre sait-il qu'il y a parfois 280 détenus dans des emplacements prévus pour 148 ?

Peut-il m'indiquer par quels moyens et dans quel délai il compte remédier à cette situation déshonorante pour notre pays ?

M. le Président. — La parole est à M. Langendries, ministre de la Fonction publique, qui répond en lieu et place du ministre de la Justice.

M. Langendries, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, certains établissements pénitentiaires connaissent, de toute évidence, une situation de surpopulation chronique. Le phénomène de surpopulation qui touche au premier chef les maisons d'arrêt — le cas de Jamioulx n'est donc pas unique — a forcément des conséquences sur les conditions de détention. Celles-ci sont donc parfois difficiles.

Le ministre de la Justice estime cependant excessif de prétendre qu'elles sont « manifestement contraires aux principes les plus élémentaires des droits de l'homme », dans la mesure où les établissements pénitentiaires s'efforcent de respecter les règles pénitentiaires européennes, en assurant des conditions de détention qui ne soient pas dépourvues d'humanité nonobstant les réelles difficultés liées à une insuffisance de la capacité d'hébergement.

L'établissement de Jamioulx connaît assurément une situation de surpopulation permanente. Cet établissement a été complètement fermé le 1er octobre 1984 pour y effectuer des travaux d'aménagement consécutifs à la découverte de la présence d'asbeste dans les matériaux de construction. Il a été réouvert partiellement en février 1986. Cette réouverture a permis d'accueillir à nouveau les prévenus de l'arrondissement de Charleroi. Seules deux ailes sur quatre sont actuellement occupées.

L'augmentation importante de la criminalité au sein de cet arrondissement a abouti à une situation relativement difficile à l'établissement de Jamioulx qui comptait, ce lundi 5 novembre 1990, une population de 216 détenus pour une capacité réelle de 145 places. La répartition des détenus se présente de la manière suivante :

- Cellules dont la superficie est comprise entre 12 et 24 mètres carrés, quatre détenus maximum;
- Cellules dont la superficie est comprise entre 24 et 40 mètres carrés, douze détenus maximum;
- Cellules dont la superficie est égale ou inférieure à 12 mètres carrés, trois détenus maximum;
- Quelques cellules plus petites sont occupées par des détenus seuls.

Dans un tel contexte de surpopulation, certains détenus dorment sur des matelas déposés sur le sol.

Une seule cellule a dû être provisoirement désaffectée pour y effectuer des travaux de plomberie, les autres cellules ne connaissant pas de problèmes de cet ordre.

Une réouverture progressive du reste des bâtiments encore inoccupés devrait permettre de remédier en grande partie aux inconvénients dénoncés.

Les travaux engagés — 14 millions de francs sont prévus dans le programme de la Régie des Bâtiments pour 1990 — doivent se

poursuivre normalement durant les années 1991 et 1992. Ils devraient permettre la réoccupation des ailes F et G dans le courant de l'année prochaine.

La réhabilitation de l'aile I — environ 23 millions de francs — devrait être réalisée pour décembre 1991. La réhabilitation de l'aile H — 20 millions de francs environ — est programmée pour être exécutée de février à décembre 1992. Les ailes I et H sont actuellement occupées et ne pourront donc être rénovées qu'après réouverture des ailes F et G.

Lorsque les travaux seront entièrement terminés, il faudra procéder à une extension du cadre du personnel pour permettre le fonctionnement simultané des quatre ailes.

La nouvelle loi relative à la détention préventive devrait, par ailleurs, exercer une influence favorable quant au nombre futur des prévenus.

M. le Président. — La parole est à Mme Mayence.

Mme Mayence-Goossens. — Monsieur le Président, permettez-moi une remarque que je demanderai à M. Langendries de bien vouloir transmettre au ministre de la Justice.

Apparemment, les renseignements que je possède ne concordent pas avec ceux qui viennent de m'être fournis alors que ces derniers émanent en principe de l'administration ou du centre de Jamioulx.

Après m'être renseignée, j'interpellerai le ministre à ce sujet si la nécessité s'en fait sentir, ce qui nous permettra de nous expliquer plus longuement.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE BELDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « DE AANLEG VAN HET SST-SPOOR »

QUESTION ORALE DE M. DE BELDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « LA CONSTRUCTION DE LA VOIE POUR LE TGV »

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Belder aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen over « de aanleg van het SST-spoor ».

Het woord is aan de heer De Belder.

De heer De Belder. — Mijnheer de Voorzitter, indien ik de minister vandaag ondervraag over het dossier van de aanleg van het SST-spoor te Lembeek, doe ik dit niet alleen in de overtuiging dat de parlementsleden oog en oor moeten hebben voor de noden van de kleinere en de zwakkere bevolkingsgroepen die zij vertegenwoordigen, maar ook omdat dit probleem een bredere dimensie heeft en in feite het hele Vlaamse land aanbelangt.

De bevolking is over dit ingewikkelde dossier weinig of niet geïnformeerd en ze stelt vragen over de wijze waarop de overheid hier te werk gaat.

Lembeek is een deelgemeente van de stad Halle en telt 6 500 inwoners. Volgens de plannen van de NMBS komt de flitsstrein Lembeek binnen vanuit Tubize op een viaduct van 1 km lang en wordt de huidige spoorwegbedding van lijn 96 — de spoorlijn Brussel-Bergen — met 15 meter verbreed. In de dorpskom is de bouw gepland van een dubbele muur van 4 meter hoog, zodat het dorp voor altijd in twee wordt gesneden met alle nefaste gevolgen van dien. De Lembeekse bevolking is massaal tegen deze plannen opgekomen en voert sedert negen maanden een verbeterde actie. Op zondag 23 september kwamen meer dan 2 000 betogers op straat om hun eisen kracht bij te zetten.

De Voorzitter. — Mijnheer De Belder, mag ik u eraan herinneren dat men zich bij het stellen van mondelinge vragen dient te houden aan de ingediende tekst ?

De heer De Belder. — Ik zal dat dadelijk doen, Voorzitter. In het kader van deze feiten stel ik de regering volgende vragen.

Ten eerste, welke zijn de verschillende fasen die nog doorlopen moeten worden alvorens de nationale regering een definitieve beslissing zal treffen? Ik bedoel hiermee openbare onderzoeken, adviezen, beraadslagingen enzovoort.

Ten tweede, welke «kalender» is voor elk van deze fasen bepaald?

Ten derde, wanneer wordt de definitieve beslissing van de nationale regering verwacht?

Ten vierde, bestaat de mogelijkheid dat er voor het stuk Lembeek-Brussel een aparte, en dus snellere beslissing wordt getroffen dan voor het overige gedeelte van het project, en dit naar de ideeën van de Lembekenaren zelf? Dat is het aanleggen van een tunnel van ongeveer 500 meter lang in de dorpskom, wat ongeveer 1 miljard zou kosten.

Ten vijfde, een zeer belangrijke vraag is of de minister mij kan zeggen of hij bereid is in deze kwestie het welzijn van de huidige Lembeekse bevolking en van haar komende generaties af te wegen tegen de financiële belangen die hier op het spel staan.

Heb ik tenslotte, mijnheer de minister — en dit is mijn laatste vraag —, niet een beetje gelijk wanneer ik zeg dat de regering hier gediend is door een bijzonder traag en ingewikkeld verloop van de procedures? De bevoegdheid ter zake wordt immers overgedragen van het Gewest naar het nationaal niveau zodra deze lijdensweg achter de rug is. Waarschijnlijk zal er op dat ogenblik, een belangrijke afrekening gebeuren waarin het miljard van Lembeek centraal zal staan.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris De Keersmaecker die antwoordt namens Vice-Eerste minister Dehaene.

De heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, er is voorzien in twee procedures, namelijk de procedure van herziening van gewestplannen en de procedure voor het bekomen van de bouwvergunning.

Wat het Waals Gewest betreft:

a) Herziening van de gewestplannen

— Het openbaar onderzoek (45 dagen) is beëindigd;

— De adviezen van de bestendige deputatie en de gemeente (30 dagen) werden overgemaakt aan de gouverneur;

— De klachten die de gouverneur ontving en de adviezen van de bestendige deputatie werden overgemaakt aan CRAT;

— CRAT moet haar advies overmaken aan de Executieve binnen de 45 dagen;

— Alhoewel de termijn normaal verstreken is, toch heeft de Executieve aan CRAT nog geen advies gevraagd. CRAT vervolgt bijgevolg haar onderzoek;

— Vervolgens moet de Executieve beslissen over de nieuwe gewestplannen.

b) Bouwvergunningen

Indiening van de plannen van de bouwvergunningen en de milieu-effectenrapporten door de NMBS bij de Executieve.

— De Executieve maakt de aanvraag gelijktijdig over aan de CRAT (advies binnen de 45 dagen), aan de *Conseil wallon de l'Environnement* (advies binnen de 45 dagen), aan de gemeente;

— De gemeenten richten een openbaar onderzoek in over de impactstudie (duur: 30 dagen);

— Hoorzittingen indien méér dan 25 klachten (termijn: 75 dagen);

— De Executieve maakt haar advies bekend in een effectenrapport binnen een termijn van 30 dagen om dit ter beschikking te stellen van het publiek in elke gemeente (15 dagen);

— Advies van de gemeente aangaande de aanvragen van bouwvergunning (30 dagen);

— Aflevering van de bouwvergunning door de Executieve.

Wat het Vlaams Gewest betreft:

a) Procedure van herziening van gewestplannen

— Openbare onderzoeken van de herziening van de gewestplannen Halle-Vilvoorde, Mechelen, Leuven, Tienen, Landen, Sint-Truiden, Tongeren lopen begin november ten einde;

— Gemeenten en de provinciale deputaties brengen daarna hun advies uit (60 dagen);

— De regionale commissie geeft haar advies over de bezwaarschriften haar overgemaakt door de provinciegouverneur, binnen de 90 dagen;

— Vlaamse Executieve bepaalt haar standpunt waarna hierover in de Vlaamse Raad een debat zal plaatsgrijpen.

b) Procedure voor de bouwvergunning

— De bouwaanvraag wordt door de NMBS samen met de milieu-effectenrapporten ingediend bij de Executieve;

— De Executieve maakt deze stukken voor advies over aan de gemeenten;

— Het gemeentebestuur beschikt over 30 dagen om het openbaar onderzoek te starten;

— Openbaar onderzoek (30 dagen);

— Het gemeentebestuur geeft zijn advies binnen de 30 dagen te tellen vanaf de zevende dag na het starten van het openbaar onderzoek;

— De Executieve beslist over de aflevering van de bouwvergunning.

Wat uw tweede vraag betreft verwijs ik naar het antwoord in verband met de herziening van de gewestplannen en de bouwvergunningen voor het Waals Gewest.

In verband met uw derde vraag luidt het antwoord dat de regeringsbeslissing afhankelijk zal zijn van de vaststelling van de gewestplannen door de Executieven. Rekening houdende met de wettelijke termijnen waaraan de procedures onderworpen zijn, kan in het voorjaar 1991 een definitieve beslissing inzake het tracé worden verwacht.

Betreffende uw vierde vraag heeft de regering beslist het SST-project met stopplaatsen te Brussel, Antwerpen en Luik als één project te verwezenlijken.

De definitieve beslissing voor de verschillende deeltracés kunnen dus niet onafhankelijk van elkaar worden genomen. Het is duidelijk dat vooral het tracé Franse grens tot Lembeek, op Waals Gewest, en het tracé Lembeek-Brussel, op Vlaams Gewest, fysisch aan elkaar verbonden zijn.

Het antwoord op uw vijfde vraag luidt: bij het totstandkomen van de regeringsbeslissing over het SST-tracé werd steeds grote aandacht besteed aan de gevolgen van de infrastructuur en de doortocht van de SST op de onmiddellijke omgeving.

Ik heb de NMBS trouwens opdracht gegeven de plaatselijke besturen nauw te betrekken bij het uitwerken van de concrete plannen, wat trouwens reeds op meerdere plaatsen tot gunstige wijzigingen van de oorspronkelijke NMBS-plannen heeft geleid.

Bovendien heb ik de Ministerraad voorgesteld een fonds op te richten dat de NMBS in staat moet stellen, in overleg met de gemeenten waar de TGV zal doorrijden, aanpassingswerken te financieren die een betere integratie van de SST-infrastructuur in de onmiddellijke omgeving mogelijk maken.

Het overleg dat in het kader van de fysieke aanpassingen van het SST-project moet gebeuren, is in feite nog maar in een beginstadium. Het stadsbestuur van Halle heeft trouwens zelf een studie bureau verzocht de problematiek van de doortocht te Lembeek te onderzoeken. Lembeek is geen alleenstaand geval en elke oplossing zal in een ruimer perspectief waarin ook het financiële aspect een rol speelt, moeten worden bekeken. Het ogenblik dat alle voorstellen grondig uitgewerkt zullen zijn, lijkt mij het geschikte tijdstip om met kennis van zaken en met grote kans op welslagen samen met de betrokken partijen de oplossing voor het Lembeekse probleem te onderzoeken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Belder.

De heer De Belder. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord waaruit ook blijkt hoe ingewikkeld de procedures in verband met de SST zijn. Ik kan mij voorstellen dat de gemiddelde snelheid van de flitstrein die zich door dat soort van procedures een weg moet zoeken, niet bijzonder hoog zal zijn.

Ik hoop dat de minister zijn collega Dehaene zal willen wijzen op het specifieke geval van Lembeek waarop in het antwoord trouwens gealludeerd werd. Ik nodig ook mijn collega's uit zich eens ter plaatse te begeven om na te gaan hoe een kleine Vlaamse gemeente als Lembeek zich moet weren tegen de komst van een flitstrein. Dat is inderdaad een sterk verhaal. Ik hoop dat staatssecretaris De Keersmaecker onze bezorgdheid mededeelt aan zijn collega van Verkeerswezen en dank de regering bij voorbaat voor de aandacht die zij aan het probleem Lembeek zal schenken. Wij zullen op dit dossier nog terugkomen.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE FINANCIERING VAN DE MEERKOST VAN DE SST»

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LE FINANCEMENT DU SURCOUT DU TGV»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Aelvoet aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen over «de financiering van de meerkost van de SST».

Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, volgens bepaalde NMBS-bronnen zal het rollend materieel voor de SST ongeveer 2 miljard meer kosten dan geraamd in de plannen die aan het Parlement zijn medegedeeld. Inzake infrastructuur wordt zelfs een verhoging van ten minste 5 miljard in het vooruitzicht gesteld, wat door de NMBS nog als een onderschatting wordt beschouwd.

Kan de minister mij mededelen op welke wijze die meerkost zal worden gefinancierd? Zal die 7 miljard die waarschijnlijk nog een onderschatting is, ten laste komen van de NMBS? Mogen de investeringskredieten die de NMBS van de overheid krijgt hiervoor aangesproken worden? Zo ja, in welke mate?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris De Keersmaecker die antwoordt namens Vice-Eerste minister Dehaene.

De heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de oorspronkelijke raming voor de aankoop van rollend materieel geldt nog steeds, maar aangezien zij gebeurde in franken van 1989, dient rekening te worden gehouden met indexaanpassingen. Voor de verwerving van het rollend materieel voor de SST-lijnen Parijs-Brussel-Keulen-Amsterdam kunnen de prijsopbodes pas in de lente 1991 worden verwacht, zodat men dan pas de werkelijke kostprijs zal kennen.

De ramingen voor de kostprijs van de infrastructuurwerken blijven eveneens geldig. Om leefmilieuredenen kunnen er meer kosten zijn. Het regeerakkoord stelt in dit verband dat het SST-project leefmilieukosten inbegrepen, zelfbedruipend moet zijn.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, zowel de SST-cel als het departement transport bij de NMBS bevestigen dat het rollend materieel ten minste 1,8 miljard duurder zal uitvallen.

In verband met de gevolgen voor het leefmilieu zijn er nog een aantal hangende problemen niet opgelost, zoals bijvoorbeeld de tunnel in Lembeek, Zaventem en dies meer. Het regeerakkoord

vermeldt inderdaad dat die kosten door het project zelf moeten worden gefinancierd. Ik neem akte van de verklaring van de minister dat de regering zich zal houden aan de bepalingen van het regeerakkoord. Dit laatste is in elk geval een te volgen zaak, want verklaringen zijn goedkoop zolang de druk van de uitvoering van het project er nog niet is.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE BELDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE LUCHTVERBINDING VAN SABENA TUSSEN BRUSSEL EN ATLANTA»

QUESTION ORALE DE M. DE BELDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LA LIAISON AERIENNE DE LA SABENA ENTRE BRUXELLES ET ATLANTA»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Belder aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen over «de luchtverbinding van Sabena tussen Brussel en Atlanta».

Het woord is aan de heer De Belder.

De heer De Belder. — Mijnheer de Voorzitter, in de betrokken milieus doen geruchten de ronde over een gehele of gedeeltelijke afbouw van de luchtverbinding tussen Brussel en Atlanta in de Verenigde Staten, die sinds tien jaar door Sabena wordt verzekerd.

Onze luchtvaartmaatschappij was de eerste die deze vaste verbinding tussen Atlanta en Europa tot stand bracht. Er zijn besprekingen aan de gang waaruit blijkt dat Air-France en SAS op hun beurt een dergelijke verbinding willen realiseren. Wetend dat de stad Atlanta werd uitgekozen als gaststad voor de eerstvolgende Olympische Spelen in 1996, mag men aannemen dat deze verbinding vanuit Europa weldra in belang zal toenemen. Ook de verschillende Belgische bedrijven die vestigingen hebben in dit deel van de Verenigde Staten hebben belang bij een regelmatig personen- en goederenverkeer.

Mag ik van de minister vernemen of met al deze elementen voldoende rekening wordt gehouden wanneer over het nut van deze verbinding en de eventuele afschaffing ervan wordt gediscussieerd?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris De Keersmaecker die antwoordt namens de minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen.

De heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, Sabena was inderdaad de eerste maatschappij die een verbinding met Atlanta verzekerde. Dat initiatief had trouwens succes. Sindsdien vliegen alle Europese maatschappijen rechtstreeks of via tussenlandingen op Atlanta. Ook de Amerikaanse ondernemingen hebben zich in die concurrentiestrijd geworpen.

Buiten het luchtvaartakkoord tussen België en de Verenigde Staten zijn er nog andere akkoorden die volledige vrijheid van capaciteit en van verkoopprijzen tot gevolg hebben. De luchtverbinding met Atlanta heeft de nettodaling van de verkoopprijzen waarschijnlijk het sterkst gevoeld. Vele maatschappijen, waaronder Sabena, hebben daardoor trouwens een exploitatieverlies geleden.

Na 1989 en 1990, die geen gunstige jaren waren, moet de verbinding met Atlanta opnieuw worden bekeken en de afschaffing ervan eventueel worden overwogen. De definitieve beslissing zal eind december 1990 worden genomen.

QUESTION ORALE DE MME NELIS AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES SUR «LE PROJET DE PLAN NATIONAL D'URGENCE NUCLEAIRE»

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES SUR «LE PROJET DE PLAN D'URGENCE NUCLEAIRE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW NELIS AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN OVER «HET ONTWERP VAN NATIONAAL NUCLEAIR NOODPLAN»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN OVER «HET ONTWERP VAN NUCLEAIR NOODPLAN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Nélis au ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales sur «le projet de plan national d'urgence nucléaire».

De heer Gryp wenst eveneens een mondelinge vraag te stellen over dit onderwerp.

La parole est tout d'abord à Mme Nélis.

Mme Nélis. — Monsieur le Président, lors d'une conférence de presse au début de ce mois, vous avez, monsieur le ministre, présenté votre projet de plan national d'urgence nucléaire. Si l'on peut se réjouir de voir enfin prise en compte l'impérieuse nécessité de la mise au point d'un plan global en la matière, ne serait-il pas opportun que les parlementaires puissent avoir quelques précisions sur ce plan, et cela malgré le fait qu'il soit actuellement soumis aux gouverneurs de province?

Voici donc les questions auxquelles je souhaiterais obtenir des réponses: Où en est actuellement la mise en place du réseau Télé-rad? A quelle date sera-t-il opérationnel? Des plaquettes d'iode seraient distribuées à la population. Dans quel rayon autour des centrales et selon quelles modalités d'organisation? Quelles garanties aura-t-on en cas d'incident pour assurer l'information des autorités responsables? Quels délais sont prévus dans les accords entre les exploitants de centrale et les autorités?

Quoique ce plan soit national, on ne peut que rappeler que dans ce domaine, les frontières n'existent pas.

Quelles sont les dispositions internationales prises avec la France pour que la Belgique soit rapidement informée en cas d'incident à Chooz, Gravelines ou Cattenom? Avec les Pays-Bas en cas d'incident à Borssele?

Les zones frontalières de ces centrales sont-elles intégrées dans le plan national?

Enfin, en matière d'assurances, M. le ministre compte-t-il imposer une révision des contrats d'assurance en responsabilité civile des exploitants de centrales nucléaires, révision qui prenne davantage en compte la totalité des risques encourus par la population?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, onlangs heeft de minister een ontwerp voor een nucleair noodplan voorgesteld.

Opvallend hierbij is dat dit plan voorziet in een noodplanzone, beperkt tot 10 km. Nochtans staat in de besluiten van de Commissie van informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid, aangenomen in openbare vergadering van de Senaat op 15 oktober 1987 en bevestigd op 3 mei 1988, letterlijk het volgende: «Op dit ogenblik heeft een noodplan betrekking op een gebied begrensd door een straal van 10 km rond een nucleaire installatie. Die afstand van 10 km is zeker onvoldoende. Een noodplan moet betrekking hebben op grotere gebieden.» De commissie was tot dit besluit gekomen op basis van de ervaring opgedaan te Tsjernobyl waar een gebied met een straal van ongeveer 30 km ontruimd moest worden.

Kan de minister mij verklaren waarom hij in zijn ontwerp van nucleair noodplan geen rekening heeft gehouden met het besluit van de Senaat ter zake?

Hoe kan de minister deze maatregel voorstellen wanneer men weet dat volgens een andere aanbeveling van deze commissie geen nieuwe kerncentrales meer gebouwd mogen worden binnen een straal van 30 km rond een grote agglomeratie, precies omdat bij een zwaar kernongeval een gebied van deze afmetingen moet kunnen worden geëvacueerd?

M. le Président. — La parole est à M. Tobbacq, ministre.

M. Tobbacq, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, je répondrai tout d'abord à Mme Nélis que, le 15 octobre 1990, j'ai soumis à la consultation des gouverneurs des provinces et des communes concernées le projet de plan national d'urgence nucléaire, élaboré par un groupe de travail que j'ai installé en février 1989. Fin novembre, au plus tard, je disposerai des résultats de cette concertation pour que le Conseil des ministres puisse fixer le plan d'une manière définitive. Par ailleurs, j'ai également transmis le projet de plan d'urgence, à toutes fins utiles, au président de la Commission parlementaire d'information et d'enquête en matière de sécurité nucléaire du Sénat. Selon mes informations, nous en débattons le 22 novembre.

Ensuite, je peux communiquer à l'honorable membre ce qui suit:

Le projet de réseau automatique de mesure de radioactivité, ledit projet Télé-rad, est en cours d'exécution, à la suite d'une décision du Conseil des ministres du 27 juillet 1990. Comme vous le savez sans doute, la partie de moyens mobiles devrait être opérationnelle fin 1990 et la partie d'installations fixes devrait, suivant le phasage, être opérationnelle pour 1994. Pour toute information complémentaire, je renvoie l'honorable membre au secrétaire d'Etat à l'Environnement, Mme Smet, principalement compétente en la matière.

Le projet de plan d'urgence prévoit des zones de planification générale autour des installations nucléaires pour permettre une préparation adéquate des mesures visant à la protection de la population. A l'intérieur de ces zones, des circonscriptions géographiques sont définies en fonction de la nature des mesures et de l'importance du terme source potentielle des installations nucléaires. Dès lors, les tablettes d'iode seront distribuées préventivement, sous la responsabilité générale du secrétaire d'Etat à la Santé publique, dans les ménages et les collectivités — écoles, hôpitaux, usines, etc. —, dans une circonscription de dix kilomètres autour des centrales nucléaires. Un stock de réserve sera également prévu dans les bureaux de police des communes concernées. Les tablettes d'iode seront aussi mises à la disposition des services qui seront appelés à opérer dans la zone d'intervention. En dehors de cette circonscription de dix kilomètres, des stocks seront organisés d'une façon décentralisée, selon les instructions du gouverneur de province concerné.

Quatre niveaux de notification couplés avec des niveaux d'alerte sont définis dans le projet de plan d'urgence. Dès la découverte d'une situation anormale éventuelle dans une installation nucléaire, le fabricant est tenu de la notifier sans délai au Centre gouvernemental de coordination et de crise, à la protection civile à Walem et au centre 100. Nonobstant ces dispositions, le fabricant est obligé d'avertir les autorités de contrôle de chaque incident, dans le cadre de l'arrêté royal du 28 février 1963 portant

règlement général de la protection de la population et des travailleurs contre le danger des radiations ionisantes; il s'agit notamment de l'article 67.3.

Sans préjudice du devoir de notification qui incombe à chaque Etat membre de l'Agence internationale d'énergie atomique et de la Communauté européenne, la Belgique a conclu une convention bilatérale avec la France concernant une assistance mutuelle en cas de catastrophe — loi du 9 décembre 1983 — y compris les catastrophes nucléaires. Cette convention a été exécutée également au niveau des provinces frontalières entre la Flandre occidentale et le département du Nord, le 28 octobre 1986, et le Hainaut et le département du Nord, le 6 mai 1987. De plus, une convention particulière a été conclue, le 23 septembre 1966, entre la Belgique et la France pour ce qui concerne la centrale nucléaire de Chooz. Pour les cas où le territoire belge peut être atteint par les conséquences d'accidents dans les installations nucléaires à l'étranger, les mesures y relatives sont reprises dans le projet de plan d'urgence.

Je dois signaler à l'honorable membre que la loi du 22 juillet 1985 règle l'application de la Convention de Paris, de la Convention complémentaire de Bruxelles et de leurs protocoles additionnels sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire. Son objectif principal est d'instaurer un système de responsabilité objective à charge de l'exploitant d'une installation nucléaire.

Cependant, pour toute information complémentaire, je vous renvoie à mon collègue des Affaires économiques, compétent en la matière.

In antwoord op de vraag van de heer Gryp wil ik hieraan nog een paar elementen toevoegen. Het ontwerp van nationaal nucleair noodplan, dat ik op 15 oktober aan de consultatie van diverse instanties heb onderworpen, werd ook naar de Commissie voor informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid van de Senaat gestuurd en wordt daar op 22 november, en op andere data indien men dat wenst, besproken.

Dit nationaal noodplan legt een algemene noodplanningszone rond iedere nucleaire installatie vast. Dit is de grootst mogelijke zone rond een nucleaire installatie waar dringende maatregelen, zoals schuilen, het innemen van jodiumtabletten en evacuatie worden voorbereid. Binnen deze algemene zones worden geografische gebieden afgebakend waarbinnen welbepaalde maatregelen gelden. Hierbij wordt rekening gehouden met de grootte van het potentiële brandgevaar van de betrokken installaties. Rond elke centrale wordt een zone van 10 km afgebakend waarbinnen de maatregelen van evacuatie en preventieve verdeling van jodiumtabletten van toepassing zijn.

De omvang van het gebied waar de schuilmaatregel van toepassing zal zijn en deze van de algemene noodplanningszone werd nog niet vastgesteld. Er heerst verwarring omtrent de algemene noodplanningszone en de evacuatiezone van 10 km. Deze zone van 10 km moet overigens niet rigide worden opgevat, mijnheer Gryp. Gezien de situering van bepaalde centrales is het evident dat, wanneer een gedeelte van de stad Antwerpen binnen de 10 km-zone valt, men deze norm moet aanpassen. De straal van 10 km is een werkhypothese in het geheel van het noodplanningsproject, en is voor aanpassing vatbaar. De 10 km-zone is slechts een deelzone waarvoor bepaalde maatregelen gelden.

De omvang van de algemene noodplanningszone werd nog niet bepaald, omdat deze mede afhankelijk is van het resultaat van de berekeningen van de noodplanningszone voor chemische risico's, in toepassing van de wet van 21 januari 1987, de zogenaamde Seveso-wet.

Tenslotte benadruk ik dat het ontwerp van nationaal nucleair noodplan dat ontworpen werd door de werkgroep van kernwetenschappers en verantwoordelijken voor de noodplanning, in grote mate rekening houdt met de aanbevelingen van de Commissie voor informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid van de Senaat en dit in het bijzonder wat de algemene noodplanningszone betreft. Ik wil niet vooruitlopen op het definitieve plan, waarbij wij ook rekening zullen houden met wat in de Senaatscommissie zal worden besproken, maar gelet op de voorlopige analyse van de Seveso-risico's kan ik u nu al zeggen dat de algeme-

ne noodplanningszone in ieder geval ruimer zal worden dan de huidige 10 km-zone. Op dat punt kan ik u dus geruststellen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Toch heb ik er nog altijd moeite mee dat men de evacuatiemaatregel beperkt tot de 10 km-zone. De ervaring met evacuatie in Tsjernobyl heeft de commissie er precies toe gebracht te besluiten dat een zone van 10 km te klein is. Mijnheer de minister, ik zal hierop echter niet verder ingaan. Wij ontmoeten mekaar immers in de commissie en kunnen daar de discussie in een serene sfeer voortzetten.

M. le Président. — La parole est à Mme Nélis.

Mme Nélis. — Monsieur le Président, je désire remercier M. le ministre des réponses qu'il a bien voulu me donner. Je me félicite que ce plan de secours fasse prochainement l'objet d'un débat en commission. C'est une bonne nouvelle, car nous aurons ainsi l'occasion d'interroger utilement sur cette matière et d'obtenir les précisions souhaitées.

Il est exact que j'ai posé des questions qui concernent différents ministres; je souhaitais par là souligner la difficulté de concevoir une politique tout à fait cohérente au sein d'un seul ministère; l'éparpillement des compétences constitue, en effet, un problème au niveau de l'établissement des plans de secours.

Je puis en tout cas me réjouir que vous m'ayez répondu d'une façon suffisamment explicite pour que je puisse me rendre compte que des concertations ont lieu au sein des différents ministères.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN HET PLAN OVER «HET NUCLEAIR PASSIEF VAN EUROCHEMIC»

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES ET DU PLAN SUR «LE PASSIF NUCLEAIRE D'EUROCHEMIC»

De Voorzitter. — Dames en heren, het woord is aan de heer Gryp voor het stellen van een mondelinge vraag aan de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en het Plan over «het nucleair passief van Eurochemic».

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, op 21 december 1989 antwoordde staatssecretaris Deworme het volgende op mijn mondelinge vraag over dit onderwerp: «Op basis van een regeringsbeslissing van de vorige regering, genomen op 17 september 1987, moesten de ontmantelingskosten geheel of gedeeltelijk bij de producenten gerecupereerd worden.»

De minister is in de loop van de onderhandelingen van dit principe afgestapt, verwijzend naar het contract dat in november 1984 door de toenmalige ministers Eyskens en Knoops werd ondertekend.

Uit het verslag van de Commissie van informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid, aangenomen op 11 oktober 1990, blijkt echter dat de vroegere eigenaars van Eurochemic zich niet gehouden hebben aan de voorwaarden bepaald in het overnamecontract met de Belgische Staat van 24 juli 1978. Het verslag maakt melding van het feit dat de Belgische Staat zich ertoe heeft verbonden Eurochemic over te nemen, inclusief het afval dat zich daar bevond, nadat Eurochemic de installaties had ontsmet en het overblijvend afval geconditioneerd en opgeslagen had. Uit tabel 20 van het verslag blijkt echter dat nog ongeveer 1 000 kubieke meter niet-geconditioneerde afvalstoffen zijn achtergebleven. Het gaat om hoogactief vloeibaar afval en alfa-besmet afval.

Denkt de Vice-Eerste minister niet dat deze niet-naleving van een aangegane verbintenis een voldoende reden is om het contract

van 1984 op de helling te zetten en de beslissing van de vorige regering uit te voeren door de ontmantelingskosten aan de elektriciteitssector aan te rekenen?

De Voorzitter. — Het woord is aan de staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, die antwoordt namens de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en het Plan.

De heer Derycke, staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de minister van Wetenschapsbeleid. — Mijnheer de Voorzitter, omwille van de interesse van de heer Gryp voor deze zaak en om het antwoord duidelijker te maken zal ik een aantal data geven. De informatie van de heer Gryp is gedeeltelijk juist, maar van bepaalde gegevens heeft de heer Gryp geen weet.

Uit een diepgaand onderzoek van het contract van november 1984, ondertekend door de ministers Eyskens en Knoops, blijkt dat minister Knoops de kosten van de ontmanteling van Eurochemic wel degelijk ten laste van de Staat legde.

De overeenkomst, getekend op 24 juli 1978, tussen de Staat en Eurochemic bepaalde dat de Staat eigenaar werd van de installaties en te gelegener tijd voor de berging van het geconditioneerd afval zou zorgen. Bovendien moest Eurochemic de installaties ontsmetten en de afval conditioneren alvorens het bedrijf door de Belgische Staat werd overgenomen. Eurochemic heeft dit programma tussen 1978 en 1984 uitgevoerd. Tot daar zijn uw opmerkingen juist, mijnheer Gryp.

Het is ook juist dat Eurochemic besloten heeft zijn technische activiteiten stop te zetten in 1984. Wat u echter niet vermeldt, is dat er in 1986 een nieuw akkoord werd gesloten tussen Eurochemic en de Belgische Staat. In dit akkoord verbindt Eurochemic zich ertoe aan de Staat een forfaitair bedrag van 3,690 miljard frank te betalen om de kosten te dekken van de werkzaamheden ten laste van Eurochemic die opgenomen waren in de overeenkomst van 1978, maar die niet beëindigd waren op het ogenblik dat de maatschappij haar technische activiteiten heeft stopgezet. Eurochemic stort jaarlijks een deel van dit forfaitair bedrag aan de Belgische Staat. De laatste storting zal plaatsvinden vóór het einde van het lopend jaar. Op dat ogenblik zal Eurochemic aan zijn financiële verplichtingen tegenover de Belgische Staat hebben voldaan.

Het beheer van de werkzaamheden werd door de Staat toevertrouwd aan de NIRAS. Voor de technische uitvoering ervan staat Belgoprocess in, een dochteronderneming van de NIRAS.

Tabel 20 bij het verslag van de Informatie- en Onderzoekscommissie geeft inderdaad de toestand weer op 1 januari 1989. Op dit ogenblik echter is het vloeibaar effluent van categorie B verwerkt en moet er nog ongeveer 150 kubieke meter vloeibaar effluent worden verglaasd. Deze operatie zal ten einde lopen in oktober 1991. Het vast afval ligt nog steeds opgeslagen in afwachting dat de nieuwe installaties, en meer bepaald de CILVA-infrastructuur, in gebruik worden genomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat de Informatie- en Onderzoekscommissie in oktober 1990 nog altijd niet beschikte over de informatie die de staatssecretaris nu heeft gegeven. Op 1 januari 1989 zou, volgens zijn antwoord, het vloeibaar hoog radioactief afval gereduceerd zijn tot 125 kubieke meter. Het verslag waarvan de aanbevelingen van de commissie in oktober 1990 werden goedgekeurd door de Senaat, maakt nog melding van 1 000 kubieke meter. Dit is niet aanvaardbaar.

Mijnheer de staatssecretaris, daarvoor is u natuurlijk niet verantwoordelijk. In antwoord op mijn interpellatie van 21 december 1989 zegde staatssecretaris Deworme: «Le gouvernement précédent en CMCES du 17 septembre 1987 avait déjà décidé d'appliquer le principe du recouvrement intégral ou partiel du démantèlement à charge de tiers.» Ik weet nog altijd niet waarom minister Claes teruggekomen is op een reeds vroeger getroffen beslissing en het akkoord van de heren Eyskens en Knoops wel in aanmerking heeft genomen, terwijl de vorige regering dat blijkbaar niet heeft gedaan. Zij had immers besloten het aan de elektriciteitsproducenten aan te rekenen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GRYP AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER «DE TWEEDE WERELDKLIAMATCONFERENTIE TE GENEVE»

QUESTION ORALE DE M. GRYP AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR «LA DEUXIEME CONFERENCE MONDIALE DE GENEVE SUR LE CLIMAT»

De Voorzitter. — De heren en heren, het woord is aan de heer Gryp voor het stellen van een mondelinge vraag aan de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie over «de tweede wereldklimaatconferentie te Genève».

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, na de eerste wereldklimaatconferentie te Bergen werd besloten een tweede conferentie te houden te Genève, welke volgens een persbericht de voorbije dagen plaatsvond. Hierop zouden de deelnemende landen elk een programma voorleggen op basis waarvan een soort klimaatverdrag van de Verenigde Naties tot stand moet komen. Om over een wetenschappelijke basis voor de te nemen maatregelen te beschikken, werden 350 wetenschappers samengebracht in het *Intergovernmental Panel on Climate Change* (IPCC). Hun verslag stelt vast dat verregaande voorzorgsmaatregelen genomen dienen te worden, onder andere een daling van de koolstofdioxide-uitstoot met 60 pct., alleen al om de aan gang zijnde temperatuurstijging te stabiliseren.

Graag vernam ik van de staatssecretaris met welke voorstellen en met welk programma voor stabilisering van het broeikas effect zij naar deze conferentie is gegaan. Wat waren de resultaten van deze conferentie? Welke maatregelen werden voorgesteld, aanbevolen of goedgekeurd? Hoe zal de door het IPCC gevraagde reductie met 60 pct. van de koolstofdioxide-uitstoot worden gehaald? Werd een kader voor een klimaatverdrag van de Verenigde Naties vastgelegd? Tegen wanneer komt er zo'n verdrag? Welke opvolging krijgt deze tweede klimaatconferentie?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Smet.

Mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, inderdaad, gisteren is een belangrijke wereldklimaatconferentie beëindigd te Genève. Meer dan honderd Staten hebben er gesproken over de aanpak van deze wereldproblematiek. Ik beschouw deze conferentie als een van de stappen in het proces naar een mondiale aanpak van deze problematiek. Er is opnieuw enige vooruitgang geboekt.

Er is nu algemene erkenning van het probleem en van de noodzaak om maatregelen te nemen om de inbreng van broeikasgassen in de atmosfeer te beperken. Dat was tot op heden niet het geval. Het feit dat een grote groep wetenschapslui een goed rapport heeft gemaakt, heeft er uiteindelijk toe geleid dat zelfs de meest hardhorige Staten aanvaard hebben dat er een probleem is.

Er is aanvaard om overleg te plegen over een klimaatconventie. De onderhandelingen zullen starten in februari van volgend jaar. De eerste vergadering vindt plaats te Washington en men verwacht dat de president van de Verenigde Staten die zal openen. Ik hoop dat hij van de gelegenheid gebruik zal maken om een stap verder te zetten. De samenkomsten zullen aan een hoog tempo verlopen omdat ernaar wordt gestreefd de conventie klaar te hebben voor ondertekening ter gelegenheid van de Conferentie over leefmilieu en ontwikkeling in mei 1992.

Vóór de conferentie in 1992 zullen alle industrielanden hun doelstellingen of strategieën voor een reductie van de uitstoot van broeikasgassen vastleggen, rekening houdend met het rapport van het *Intergovernmental Panel on Climate Change* en de conclusies van het wetenschappelijk en technisch deel van de tweede klimaatconferentie.

*De heer Toussaint, eerste ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

In afwachting hiervan zullen de industrielanden reeds een aantal maatregelen nemen. Wij hadden er de voorkeur aan gegeven indien op de conferentie hiervoor reeds preliminaire doelstellingen waren vastgelegd, maar dat is niet gebeurd, al hebben een aantal landen, waaronder België, de landen van de Europese Gemeenschap, van de Europese Vrijhandelsassociatie, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland en Australië dit wel gedaan. In de ministeriële eindverklaring worden deze landen duidelijk vermeld.

Tenslotte werd men het erover eens dat de industrielanden nieuwe en bijkomende middelen ter beschikking moeten stellen van de ontwikkelingslanden — zelfde mechanisme als voor de Montreal-protocollen — om deze in staat te stellen hun bijdrage in de strijd tegen de klimaatverandering te leveren.

Ik wil erop wijzen dat het principe van deze bijkomende middelen vóór twee maanden op de raad van beheer van de UNEP nog niet werd aanvaard door de Verenigde Staten. Nu bestaat er dus een principieel akkoord over een klimaatfonds. Modaliteiten en bijdragen zullen natuurlijk later nog moeten vastgesteld worden, evenals een verdeelsleutel, zoals dit ook gebeurd is bij het Montreal-protocol.

Wij stellen vast dat er op de conferentie vooruitgang werd geboekt op de weg naar een internationaal verdrag in een materie die vanwege zijn grote sociale en economische impact zeker niet gemakkelijk is.

De Belgische houding kadert in het gemeenschappelijk standpunt van de Europese Gemeenschap. Dit standpunt is dat als eerste stap een stabilisatie van de totale CO₂-uitstoot op het niveau van 1990 zal gerealiseerd worden in 2000.

Aangezien er landen zijn die die stabilisatie niet kunnen halen, moeten andere landen ter compensatie een reductie realiseren. België behoort tot de laatst genoemde groep. Ons doel is de CO₂-emissies tegen het jaar 2000 met 5 pct. te verminderen — de voorbije tien jaar zijn zij met 25 pct. verminderd — onder andere door een verdere toename van het aandeel van gas bij de elektriciteitsproductie, door gecombineerde warmte- en krachtproductie en door maatregelen op het gebied van het verkeer.

Een werkgroep met de betrokken departementen, en in een verdere fase met de Gewesten, zal vanaf volgende week een concreet programma uitwerken. Hij zal ook nagaan of een verdere reductie al mogelijk is en welke maatregelen vereist zijn om in de komende decennia de uitstootbeperking voor de verschillende broeikasgassen te realiseren en de eerder vermelde doelstellingen en strategieën voor te bereiden.

Hetzelfde zal gebeuren in de Europese Gemeenschap waar de Commissie voor het einde van het jaar een voorstel zal doen over de verdeling van de inspanningen om tegen 2000 tot een stabilisatie te komen en een voorstel voor verdere reductie zal uitwerken in overleg met de lidstaten vóór de conferentie van 1992.

Tenslotte wil ik nog vermelden dat in België het werk rond klimaatverandering zal worden begeleid door een « adviesraad » waarin alle betrokken groepen zullen zijn vertegenwoordigd, zoals de overheid, de werkgevers, de werknemers, milieubeweging enzovoort, zodat hier ook een breed maatschappelijk overleg kan plaatshebben en de sensibilisering van de bevolking voor deze problematiek wordt gestimuleerd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van mevrouw Smet heeft me in zekere zin ontgoocheld omdat ze, wat onze bijdrage betreft, heeft gezegd dat zij zich schaaft achter het standpunt van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschap. De ministers zijn van oordeel dat stabilisatie mogelijk is door tegen het jaar 2000 het huidige niveau aan te houden. In het rapport van het IPCC wordt echter gezegd dat, om te kunnen stabiliseren, men nu met minstens 60 pct. moet reduceren. Het gaat dus niet op het huidige niveau te behouden tegen het jaar 2000. Een reductie met slechts 5 pct. is zeker niet te aanvaarden, want met een jaarlijkse stijging die volgens de vooruitzichten 2 à 4 pct. zal bedragen, is er ten minste een reductie met 30 pct. nodig.

Het gaat ook niet op te refereren aan de zeggende 25 pct. vermindering die vroeger heeft plaatsgehad. Hier gaat het over de periode 1980-1990. Ingevolge de economische recessie is er tussen 1980 en 1985 een reductie geweest, die echter nu reeds volkomen teniet is gedaan door het heropleven van de economie. Daar moet bijgevolg niet worden aan gerefereerd.

Ik stel ook vast dat waarschijnlijk onder druk van de Verenigde Staten de oorspronkelijke eis van 60 pct. reductie van het *Intergovernmental Panel on Climate Change*, is afgezwakt tot 20 pct. tegen het jaar 2005.

De Belgische wetenschapper, professor Berger, heeft verklaard dat, om te stabiliseren tegen 2005, wij ten minste 20 à 50 pct. moeten reduceren, niet ten opzichte van 1980, zoals u zegt, mevrouw de staatssecretaris, maar ten opzichte van 1988.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Smet.

Mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, tussen de jaren 1980 en 1990 was er gedurende de eerste vijf jaar een daling van de emissies. De volgende vijf jaar was er een stabilisering. Deze stabilisering was belangrijk aangezien er tegelijkertijd in België een stijging van de verkeers-emissies was met 20 pct.

Dit resultaat werd vooral bereikt dank zij: ten eerste, de nucleaire energie, ten tweede, de besparingen die gebeurd zijn tijdens de energiecrisis, bijvoorbeeld door het toekennen van isolatiepremies en het nemen van tal van andere initiatieven. Ten derde, heeft de economische crisis, zeker gedurende de eerste vijf jaar, daarna niet meer, een rol gespeeld. Sedert 1985 was er immers een belangrijke jaarlijkse economische groei. Ondanks deze groei en ondanks een stijging van de verkeers-emissies van CO₂ met 20 pct. hebben wij, ik herhaal het, de jongste vijf jaar een stabilisatie gekend. Wanneer wij zeggen dat wij tegen het jaar 2000 naar een vermindering met 5 pct. gaan, dan betekent dat een vermindering met 5 pct. van de emissies tegenover het jaar 1990. Het kan ook zijn dat wij meer bereiken, maar dat moet de werkgroep na een grondig onderzoek uitmaken.

Indien wij het nagestreefde doel op het Europees vlak niet kunnen bereiken, is dit omdat de zuiderse landen als stelling hebben dat hun economische groei de volgende jaren moet worden versterkt, met het gevolg dat er nog een stijging van de CO₂-emissies komt, wat zal moeten worden gecompenseerd door een reductie van de emissies in de noordelijke industrielanden. Wij waren daartoe bereid. Alleen Engeland heeft zich niet willen engageren, integendeel. De Engelsen wensen geen stabilisatie tegen het jaar 2000.

Dus, als wij het vooropgestelde doel in de EG willen bereiken, zal dit vooral van Nederland, Duitsland, België en Denemarken een zeer grote inspanning vergen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, uit de woorden van de staatssecretaris kan ik opmaken dat er grote verwarring heerst over de interpretatie van de aanbevelingen van het verslag.

Mevrouw de staatssecretaris, u hebt zelf, in antwoord op een interpellatie naar aanleiding van de eerste conferentie, verklaard dat het zeker interessant zou zijn dit verslag in de parlementaire commissie te bespreken. Ik ben hiermee volkomen eens en deel u mede dat ik in dit verband gisteren de voorzitter van onze commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu een brief heb gestuurd. Ik heb nog geen antwoord gekregen, maar ik ben van oordeel dat wij in de commissie deze interpretaties uitvoerig kunnen bespreken.

**MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET
AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE REORGANISATIE VAN DE BBI-DIENST»**

**QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU MINISTRE DES
FINANCES SUR «LA REORGANISATION DES SERVICES
DE L'ISI»**

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Aelvoet aan de minister van Financiën over «de reorganisatie van de BBI-diensten».

Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, er zouden plannen zijn om de BBI-diensten te reorganiseren, met onder meer de afschaffing van de BBI-zetels te Leuven en te Kortrijk. Een dergelijke reorganisatie zou, volgens betrokkenen, betekenen dat waardevolle contacten met het gerecht verloren gaan in uitgerend twee gebieden met een bloeiende industrie. Bovendien heeft dit voor het personeel verstrekende gevolgen — extra verplaatsingen, eventueel zelfs het verlaten van hun dienst — wat in het kader van de fraudebestrijding nauwelijks motiverend kan worden genoemd.

Kan de minister mij mededelen hoe de reorganisatie zal bijdragen tot de aanpak van de fiscale fraude en welke de precieze draagwijdte is van de reorganisatie?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Maystadt.

De heer Maystadt, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, voor een efficiënte bestrijding van de belangrijke fraude moet rekening worden gehouden met de ontwikkeling van de fraudeprocedures en met de nieuwe eisen en mogelijkheden voor de beteugeling ervan. Het is evident dat de situatie sinds de oprichting van de BBI in 1979 is gewijzigd en dat een adequate hervorming van de BBI derhalve wenselijk is.

Ik heb dergelijke hervorming reeds aangekondigd in het antwoord dat ik op 15 maart jongstleden in de Kamer heb gegeven op een vraag van volksvertegenwoordiger Van Rompuy en ik heb daarover zeer onlangs ook enige uitleg gegeven in de commissie voor de Begroting van de Kamer.

Mevrouw Aelvoet vraagt nu mijn aandacht voor de diensten van Leuven en Kortrijk. Ik wil er haar op wijzen dat deze diensten niet worden afgeschaft, wat de BBI inderdaad zou doen verzwakken, maar dat zij slechts zullen worden overgebracht naar Hasselt en Brugge.

De bedoeling is om bij de BBI minder te werken met geïsoleerde en plaatsgebonden diensten en om meer te gaan werken met een aantal inspectiekernen, namelijk in Brussel, Antwerpen, Hasselt, Gent en Brugge voor het Vlaamse land en in Namen, Luik, Bergen en Charleroi wat Wallonië betreft. In deze kernen zullen telkens een voldoende groot aantal ambtenaren worden samengebracht om op flexibele wijze groepen te vormen die met bevoegdheid voor een ruimer territorium fraudetechnieken zullen kunnen opsporen en bestrijden onder de directe leiding van een directeur of adjunct-directeur ter plaatse. Overigens wil ik ook onderstrepen dat de hervorming bij de BBI die ik heb goedgekeurd en die ik spoedig wil gerealiseerd zien, veel meer inhoudt dan het samenbrengen van diensten in een kleiner aantal standplaatsen, zoals mevrouw Aelvoet het uiteengezet heeft.

Het is er vooral om te doen de kwaliteit, de stabiliteit en de loopbaanmogelijkheden van de BBI-ambtenaren te verbeteren zodat men ambtenaren krijgt die het meest gericht zijn op het bestrijden van de fraude en zodat er een einde komt aan het teveel over-en-weer-gaan van ambtenaren tussen de administraties van de directe belastingen en van de BTW enerzijds en de BBI anderzijds, een toestand die trouwens al lang het voorwerp van kritiek uitmaakt.

Ik ben er dan ook vast van overtuigd dat het geheel van de maatregelen positieve gevolgen zal hebben voor de BBI, voor haar ambtenaren en voor de resultaten die zij moeten nastreven.

Ik ben mij er volledig van bewust dat sommige van de aangekondigde maatregelen een tijdelijk ongemak kunnen meebrengen

voor een aantal ambtenaren. Daarom ben ik bereid concrete problemen door de administratieve overste te laten onderzoeken om de best mogelijke oplossing te vinden.

**MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOURGOIS AAN
DE STAATSSECRETARIS VOOR PENSIOENEN OVER
«DE LAATTIJDIGE AANPASSING VAN DE WERKNEMERSPENSIOENEN AAN DE EVOLUTIE VAN DE ALGEMENE WELVAART»**

**QUESTION ORALE DE M. BOURGOIS AU SECRÉTAIRE
D'ÉTAT AUX PENSIONS SUR «L'ADAPTATION TAR-
DIVE DES PENSIONS DES TRAVAILLEURS SALARIÉS A
L'ÉVOLUTION DU BIEN-ÊTRE GÉNÉRAL»**

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Bourgois aan de staatssecretaris voor Pensioenen over «de laattijdige aanpassing van de werknemerspensioenen aan de evolutie van de algemene welvaart».

Het woord is aan de heer Bourgois.

De heer Bourgois. — Mijnheer de Voorzitter, vanaf 1 oktober 1990 wordt bij de verrekking van de werknemerspensioenen de welvaartscoëfficiënt toegepast. In de praktijk betekent dit een verhoging met 3 pct. voor de pensioenen die zijn ingegaan vóór 1973, een verhoging met 2 pct. voor de pensioenen die zijn ingegaan tussen 1973 en 1982, en een verhoging met 1 pct. voor de pensioenen die zijn ingegaan tussen 1983 en 1987.

Wij vernamen echter van de pensioendiensten dat de verhoging voor een vrij groot aantal personen pas in de loop van de maanden maart of april 1991 zal kunnen plaatsvinden en dit om zogenaamd technisch-administratieve redenen. Het gaat hier namelijk om de pensioenen die afhankelijk zijn van internationale verdragen. Voor mijn arrondissement zijn dat de verdragen tussen België en Frankrijk. De pensioengerechtigden, op wie deze verdragen van toepassing zijn, kenden meestal reeds ernstige problemen bij de aanvraag en de toekenning van het pensioen. Nu dreigen zij opnieuw het slachtoffer te worden van een laattijdige uitbetaling van de welvaartscoëfficiënt.

Ik wil u dan ook vragen, mevrouw de staatssecretaris, welke maatregelen u overweegt te nemen om dergelijke problemen in de toekomst te voorkomen en welke maatregelen u zal treffen om de huidige problemen zo snel mogelijk op te lossen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Detiège.

Mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen. — Voorzitter, de mondelinge vraag van de heer Bourgois heeft betrekking op de toepassing van de wet van 20 juli 1990 die enerzijds over de flexibiliteit van de pensioenleeftijd beslist en anderzijds over de invoering van de welvaartsvastheid van de werknemerspensioenen tijdens de maand oktober. Ik wijs erop dat deze wet op 15 augustus in het Belgisch Staatsblad is verschenen en dat het tweede deel ervan, namelijk de welvaartsvastheid, in de loop van oktober naargelang de uitbetalingsdatum, van toepassing moest zijn.

De bedragen moesten dus worden aangepast. Deze aanpassing betrof 3 pct. voor de gepensioneerden van vóór 1973, 2 pct. voor de gepensioneerden van tussen 1973 en 1982 en 1 pct. voor de gepensioneerden van tussen 1983 en 1987. De Rijksdienst voor pensioenen moest dan ook in de loop van de maand oktober 1 200 000 pensioenen aanpassen. Hiervan werden 110 000 aanpassingen onmiddellijk op de geplande datum uitgevoerd en dat is iets meer dan 91 pct. van de rechthebbenden.

Een aantal dossiers kunnen echter niet automatisch worden aangepast ofwel door de complexiteit ervan, ofwel door de afhankelijkheid van andere dossiers, zoals bijvoorbeeld in het geval van twee echtgenoten van wie één of beide residuaire voordelen genieten.

De overblijvende dossiers werden per categorie gerangschikt en de Rijksdienst voor pensioenen startte met een individuele behandeling ervan. Een gespecialiseerde cel is met dit onderzoek

belast. Het gaat om ongeveer 10 pct. van de dossiers. Dat kan een belangrijk aantal lijken, maar ik vestig toch uw aandacht op drie punten.

Ten eerste werden een aantal dossier niet aangepast om structurele redenen, namelijk door de complexiteit ervan. Zij kunnen noch nu noch in de toekomst automatisch worden aangepast.

Ten tweede ontvangen deze gepensioneerden wel de indexering die in de maand november wordt uitgekeerd.

Ten derde gaat het hier om de eerste specifieke aanpassing van het werknemerspensioen sinds meer dan tien jaar en bepaalde gegevens die een automatische aanpassing mogelijk maken, werden tot nu toe niet benut.

In verband met de specifieke verordening 1408/71 van de Europese Gemeenschap of de internationale verdragen waarnaar de heer Bourgeois verwijst, merk ik op dat 138 000 dossiers werden aangepast en 13 000 individueel worden onderzocht. Het gaat ook hier dus om ongeveer 10 pct. waarvan de aanpassing niet automatisch gebeurt en dit om dezelfde reeds genoemde redenen; ook al is de moeilijkheidsgraad van deze dossiers hoger, vermits verschillende systemen, binnenlandse en buitenlandse, door elkaar worden gebruikt.

De programmawet die binnenkort in het Parlement zal worden ingediend, bevat twee wijzigingen en verbeteringen die een aantal van deze problemen zullen oplossen, meer bepaald wanneer het gaat om gemengde beroepen en de gerechtigde zowel een zelfstandigenpensioen als een werknemerspensioen geniet. Indien namelijk het grensbedrag opgenomen in artikel 131bis van de wet van 1984, ingevoegd in de programmawet van 22 december 1989, is bereikt, wordt de verhoging van het werknemersgedeelte geneutraliseerd.

In de nog in te dienen programmawet wordt een clausule opgenomen die het mogelijk maakt dat grensbedrag bij een nog te nemen koninklijk besluit te doorbreken.

Deze maatregel heeft betrekking op 7 500 gevallen, die dus nu nog niet kunnen worden aangepast. Daarvoor moet de wet worden gewijzigd.

Een tweede geval betreft de overschrijding van het grensbedrag voor de vrijstelling van de bijdrage van 2,55 pct. voor ziekte- en invaliditeitsverzekering. Het is inderdaad mogelijk dat een gepensioneerde door de verhoging van de pensioenen bijdrageplichtig wordt. De wet bepaalt echter dat door deze afhouding het pensioen nooit minder mag zijn dan het bepaalde grensbedrag. Bovendien kan de gepensioneerde door de verhoging ook in een hogere schijf van bedrijfsvoorheffing vallen.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Dat kan ook gebeuren bij andere verhogingen. Het kan dus zijn dat sommige personen een kleiner bedrag ontvangen dan wat zij verwachtten. In de programmawet zullen de grensbedragen worden gewijzigd, zodat ook zij een verhoging kunnen genieten.

Er zijn ook nog andere maatregelen genomen.

Zo heeft onder meer het beheerscomité van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering beslist het inkomensplafond voor de WIGW's aan te passen. Overeenkomstig het koninklijk besluit van 1 april 1981 heeft deze maatregel tot doel het inkomensplafond, bepaald voor de verhoogde tegemoetkoming in de kosten voor geneeskundige verzorging, met 3 pct. te verhogen.

Deze wijziging zal een positieve weerslag hebben op de afhoudingen van alle pensioenen en brugpensioenen waarvan het bedrag iets hoger is dan de grens.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1990-1991
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1990-1991

QUESTION ORALE DE MME TRUFFAUT AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR « L'AVENIR DU STATUT DU COHABITANT DANS L'ASSURANCE CHÔMAGE »

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW TRUFFAUT AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER « DE RECHTSPOSITIE VAN DE SAMENWO- NENDE BINNEN HET KADER VAN DE WERKLOOS- HEIDSVERZEKERING »

M. le Président. — Mesdames, messieurs, la parole est à Mme Truffaut pour poser une question orale au ministre de l'Emploi et du Travail sur « l'avenir du statut du cohabitant dans l'assurance chômage ».

La parole est à Mme Truffaut.

Mme Truffaut. — Monsieur le Président, le concept de cohabitant subsiste dans la législation sur le chômage. Son caractère discriminatoire a souvent été dénoncé, d'abord en regard des autres catégories de chômeurs : isolés et chefs de ménage et, plus radicalement, par rapport au respect du principe de l'égalité des citoyens dans la mesure où le concept de cohabitant vise majoritairement les femmes.

Il est bon de rappeler également que les cohabitants cotisent à la sécurité sociale de la même manière que les autres chômeurs.

Je me permets d'interroger le ministre sur des mesures concrètes :

La modification de l'article 143 qui vise à retirer les allocations de chômage aux travailleurs à temps partiel ne vise que les cohabitants. Pourquoi ?

Pour quelles raisons les dispositions du budget 1991, qui réévaluent les allocations des autres catégories de chômeurs, ne s'appliquent-elles pas aux cohabitants ?

Pourquoi les cohabitant(e)s les plus mal loti(e)s touchent-ils (elles) moins que 11 128 francs, taux cohabitant du minimex ?

Au travers de ces questions concrètes, je voudrais vous demander, monsieur le ministre, si vous envisagez la résorption de l'ini-
quité, associée au statut de cohabitant, et la restauration du droit individuel dans l'assurance chômage.

M. le Président. — La parole est à M. Van den Brande, ministre.

M. Van den Brande, ministre de l'Emploi et du Travail. — Monsieur le Président, je me permets de rappeler à Mme Truffaut que notre système d'assurance chômage ne prévoit pas de limite fixe, dans le temps, pour l'octroi des allocations, alors que c'est le cas dans la plupart des pays européens.

Nous sommes effectivement le seul pays — et je veux maintenir cet axe essentiel de l'assurance chômage — où le bénéfice des allocations de chômage est illimité dans le temps.

Il faut, je crois, situer les questions que vous avez posées dans le cadre général de notre assurance chômage.

L'article 143, qui prévoit la suspension des droits, et uniquement sous un certain nombre de conditions, n'a pas été, en juin dernier, uniquement modifié en ce qui concerne les travailleurs à temps partiel : en effet, il faut noter que la durée du chômage l'a été également, et cela pour tous les chômeurs. Il est tenu compte désormais de la durée moyenne du chômage du bureau et des bureaux limitrophes.

Lors de la table ronde relative à la réinsertion des chômeurs de longue durée, tous les partenaires ont, en effet, estimé correct, pour les chômeurs de longue durée, de répondre à une certaine mobilité.

Par ailleurs, en ce qui concerne le budget 1991 et la situation des cohabitants, je rappellerai que le montant minimum des cohabi-

tants a, lui seul, été réévalué et soumis à l'index en novembre 1988 et que j'ai obtenu 300 millions pour 1991, pour travailler à la réinsertion des chômeurs de longue durée.

En ce qui concerne le montant minimal des allocations, je me permets de formuler à l'honorable membre deux remarques :

Premièrement, il faut toujours signaler qu'en assurance chômage, le montant minimum octroyé au cohabitant — 11 362 francs — concerne, en fait, on ne peut l'oublier, un chômeur dont le conjoint a, le plus souvent, des revenus professionnels.

Deuxièmement, dans le cas où il s'agit d'un ménage de deux chômeurs dans lequel les deux partenaires ont le taux minimum, il leur est octroyé, à chacun, un supplément pour qu'ils perçoivent, ensemble, le taux maximum des allocations.

C'est ainsi que deux chômeurs qui touchent chacun 11 362 francs par mois — 22 724 francs au total — obtiennent dans ce cas, chacun, un supplément mensuel de 3 822 francs; le revenu « chômage total », d'un mois, s'élève alors à 30 368 francs pour ce ménage, alors que le « minimex-ménage » s'élève « seulement » à 23 532 francs.

En ce qui concerne sa dernière question, il me semble important de signaler à l'honorable membre qu'un litige, datant de 1981, et relatif au problème de l'égalité de traitement dans l'assurance chômage, est actuellement dans sa dernière phase d'examen devant la Cour de justice de Luxembourg. Il me paraît préférable, dans ces conditions, d'attendre l'arrêt imminent de cette cour, en la matière.

Selon moi, il ne s'agit pas d'une inégalité. L'allocation de chômage est destinée à tous les chômeurs : chefs de ménage, isolés et cohabitants. Toutefois, nous pensons que certaines charges et certains risques supplémentaires incombent aux chefs de ménage, dont la responsabilité est plus large. Par ailleurs, nous estimons également que notre société doit être sensible aux problèmes des isolés qui devraient percevoir un complément à la base légale.

M. le Président. — La parole est à Mme Truffaut.

Mme Truffaut. — Monsieur le Président, je remercie le ministre pour ces précisions que je voudrais examiner à tête reposée. Néanmoins, je pense qu'il n'a, en réalité, pas tout à fait répondu à ma question.

En effet, je qualifierai le concept de cohabitant de « sexiste », dans la mesure où il concerne une majorité de femmes. Il est temps, me semble-t-il, que le gouvernement et nos institutions extirpent de la législation ce type de concept, exactement comme on l'a fait pour la réforme fiscale, avec la disparition du décumul.

J'espère vivement que cette réforme interviendra.

M. le Président. — La parole est à M. Van den Brande, ministre.

M. Van den Brande, ministre de l'Emploi et du Travail. — Monsieur le Président, il faut être conscient que l'assurance chômage représente un budget annuel de 210 milliards de francs. Je le répète, la Belgique est le seul pays européen où le bénéfice de l'assurance chômage est illimité dans le temps et je suis convaincu que ce système doit être maintenu.

Nous n'estimons pas appliquer un traitement inégal aux différents types de chômeurs. Nous attendons, avec intérêt, l'arrêt de la Cour de justice de Luxembourg qui interviendra vraisemblablement à la fin du mois de décembre.

Il est injuste d'affirmer que notre système d'assurance chômage ne tient pas compte des réalités sociales. Sept cent quatorze mille personnes en bénéficient et ce, pour une durée plus ou moins longue. Les moyens consacrés à la sécurité sociale sont indéniablement généreux. A mon sens, des efforts considérables sont consentis en faveur de ceux qui, malheureusement, sont touchés par le chômage.

C'est la raison pour laquelle nous essayons d'orienter nos efforts vers une action positive. Nous avons, dans ce but, organisé une table ronde réunissant les Communautés, les Régions et le pouvoir national. A l'issue des travaux de cette table ronde, nous espérons pouvoir offrir aux chômeurs une chance supplémentaire de formation, en leur permettant d'acquérir une meilleure qualification.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE MINISTER VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER « HET VERTREK VAN VRIJWILLIGERS NAAR RWANDA »

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU MINISTRE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR « LE DEPART DE VOLONTAIRES POUR LE RWANDA »

De Voorzitter. — Dames en heren, het woord is aan mevrouw Aelvoet voor het stellen van een mondelinge vraag aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over « het vertrek van vrijwilligers naar Rwanda ».

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, ik verneem vanochtend dat er een stop afgekondigd is voor het vertrek van vrijwilligers naar Rwanda. Mij werd het geval signaleerd van een vrijwilliger wie het vorderingsformulier geweigerd werd waarmee de betrokkene een vliegtuigticket kan krijgen bij Aco-tra. Bij navraag op het kabinet werd aan de uitzendorganisatie meegedeeld dat het hier niet gaat om een individuele, maar wel om een algemene maatregel.

Met welke argumenten rechtvaardigt de minister dergelijke maatregel? Waarom werd deze maatregel niet meegedeeld aan het Parlement en meer speciaal aan de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking, waar de samenwerking met Rwanda gisteren geregeld ter sprake kwam?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister André Geens.

De heer A. Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking. — Mijnheer de Voorzitter, er is helemaal geen sprake van een algemene stop voor het vertrek van vrijwilligers naar Rwanda. Ik heb de vraag van mevrouw Aelvoet echter pas om drie uur ontvangen en heb dus niet de tijd gehad om een schriftelijk antwoord voor te bereiden en alle elementen te onderzoeken.

Op het ogenblik dat de coöperanten en vrijwilligers werden teruggetrokken uit het noordoosten van Rwanda, meer bepaald uit de streek rond Gisenyi en Ruhengeri, heeft men ze de toestemming gegeven — indien ze dat wensten — terug te keren naar Brussel. Op dat ogenblik hebben wij uiteraard de opdracht gegeven geen nieuwe coöperanten of vrijwilligers te laten vertrekken. Waarschijnlijk is er naar aanleiding van deze maatregel iets misgelopen met het geval waarover u het heeft, mevrouw Aelvoet.

Het zou kunnen gaan om een vrijwilliger die voor de eerste keer naar Rwanda vertrekt en die men aangeraden heeft nog even te wachten. Zoals u weet, zullen wij volgende week de situatie van de coöperanten en de vrijwilligers ter plaatse onderzoeken. Daarna zullen wij de nodige maatregelen nemen. Op het ogenblik is er echter geen sprake van een algemene stop. In het concrete geval dat hier wordt aangehaald, zal het hooguit gaan om een vertraging van enkele dagen of van een of twee weken.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de minister, ik had het over iemand die op het ogenblik in België verblijft en naar Rwanda wil vertrekken. Ik weet niet of hij voor de eerste keer vertrekt. Wel weet ik dat er eerst sprake was van de mogelijkheid om wel te vertrekken, maar dat het kabinet daarna de uitzendorganisatie op de hoogte heeft gebracht van « een algemene stop ». Deze woorden werden gebruikt.

Ik ben blij te vernemen dat dit niet het geval is. Ik begrijp echter niet waarom men op het ogenblik niet zou kunnen vertrekken naar Rwanda. Het ging hier trouwens om een werkplaats in Kigali, waar het zeer veilig is. Bovendien mochten de Belgische en Franse vrijwilligers en coöperanten die geëvacueerd werden uit het noordwesten en het noordoosten van Rwanda, intussen terugkeren naar hun post.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister André Geens.

De heer A. Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd dat ik wegens tijdsgebrek niet de gelegenheid heb gehad dit dossier te onderzoeken. Ik verzoek mevrouw Aelvoet mij het geval voor te leggen. Ik zal het onderzoeken en haar het resultaat mededelen.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN
20 JULI 1990 BETREFFENDE DE VOORLOPIGE HECHTENIS

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 20 JUILLET 1990
RELATIVE A LA DETENTION PREVENTIVE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer Van Rompaey, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, na de rijke oogst van mondelinge vragen hoop ik dat de Senaat mij enkele minuten gunt om een mondeling verslag uit te brengen over dit ontwerp. Ik moet dit verslag mondeling uitbrengen omdat voor dit ontwerp de spoedprocedure werd gevraagd.

In alle wijsheid hebben wij de wet van 20 juli 1990 goedgekeurd. Nadien hebben wij er echter een lacune in ontdekt.

Er is geen probleem als de kamer van inbeschuldigingstelling een arrest velt waarbij de voorlopige hechtenis wordt gehandhaafd. Dit arrest geldt dan als titel voor een termijn van vijftien dagen. Er is evenmin een probleem als het Hof van cassatie een arrest velt waarbij de zaak verzonden wordt. Dit arrest geldt dan als titel voor de voorlopige hechtenis gedurende een termijn van vijftien dagen.

Er zou echter wel een probleem kunnen ontstaan als het Hof van cassatie de voorziening verwerpt. Dit is de lacune die in de wet van 20 juli 1990 is ontstaan en die men door middel van dit ontwerp poogt op te vullen.

In zijn inleidende uiteenzetting tijdens de bespreking in de commissie voor de Justitie heeft de minister eraan herinnerd dat dit het gevolg is van een verkorting van de termijnen die in het oorspronkelijke ontwerp waren opgenomen. Die termijnen van één maand werden ingevolge amendementen teruggebracht tot vijftien dagen. Wij moeten, aldus de minister, voorkomen dat wanneer het Hof van cassatie een arrest velt waarbij de voorziening verworpen wordt, dit tot gevolg zou hebben dat de verdachte onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld. Het ontwerp dat wij vandaag bespreken, wil daartoe bijdragen.

Tijdens de algemene bespreking heeft een lid er de aandacht op gevestigd dat de titel van het ontwerp zou moeten worden gewijzigd. Die luidt nu: « Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis ».

Het lid stelde voor het woord « wijziging » te vervangen door het woord « aanvulling » omdat het niet gaat om een bepaling die een bestaande bepaling wijzigt of die een andere regeling voorschrijft dan in de wet is bepaald. Het gaat inderdaad om een aanvulling.

Het artikel, dat men bij wijze van aanvulling wil inlassen, bestond reeds in de geest van de wetgever, maar is jammer genoeg in zijn pen blijven steken.

Een tweede opmerking betreft artikel 2. Een lid stelde voor artikel 2 zodanig te wijzigen dat de wet in werking treedt samen met de wet van 20 juli 1990, dit wil zeggen op 1 december aanstaande. Indien immers de wet op 1 december 1990 niet zou gepubliceerd

zijn, en het Hof van cassatie bijvoorbeeld op 4 december over een hangend geding uitspraak zou doen, zou dit tot gevolg hebben dat de beklaagde onmiddellijk in vrijheid moet worden gesteld.

Hiermee werd het probleem van de retroactiviteit van procedurewetten aangeraakt. De commissie wenste de discussie over het al dan niet retroactieve karakter van procedurewetten, echter niet aan te gaan. De vertegenwoordiger van de minister gaf het verlossende antwoord en stelde voor dat indien het Hof van cassatie begin december een arrest moet vellen in een hangend geding, de vroegere regeling van toepassing blijft, zodat er geen gevaar bestaat dat de beklaagde onmiddellijk in vrijheid moet worden gesteld. De commissie was het daarmee eens en heeft het artikel ongewijzigd aangenomen.

Dit probleem zal «ch echter niet voordoen wanneer dit ontwerp vandaag in de Senaat wordt goedgekeurd en de Kamer, naar het voorbeeld van de Senaat, met bekwame spoed optreedt. Aldus zou deze wet nog vóór of uiterlijk op 1 december kunnen worden gepubliceerd. De commissie heeft dit wetsontwerp met eenparigheid van stemmen aangenomen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article 1er. L'article 31 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est complété par le paragraphe suivant:

« § 5. Si le pourvoi en cassation est rejeté, la chambre du conseil doit statuer dans les quinze jours à compter du prononcé de l'arrêt de la Cour de cassation, l'inculpé restant entre-temps en détention. Il est mis en liberté si l'ordonnance de la chambre du conseil n'est pas rendue dans ce délai. »

Artikel 1. Het artikel 31 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis wordt aangevuld met volgende paragraaf:

« § 5. Als het cassatieberoep wordt verworpen, dient de raadkamer uitspraak te doen binnen vijftien dagen te rekenen vanaf de uitspraak van het arrest van het Hof van cassatie, terwijl de verdachte inmiddels in hechtenis blijft. Hij wordt in vrijheid gesteld als de beschikking van de raadkamer niet gewezen wordt binnen deze termijn. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 2. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous voterons tout à l'heure sur l'ensemble de ce projet de loi.

COMMUNICATION — MEDEDELING

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le Président. — Ainsi qu'il a déjà été communiqué, une place de juge d'expression française à la Cour d'arbitrage sera vacante le 1er janvier 1991. En effet, M. le président Sarot atteindra l'âge de la retraite à la date du 31 décembre 1990.

Zoals reeds eerder werd medegedeeld zal een plaats van Frans-talig rechter in het Arbitragehof op 1 januari 1991 te begeven zijn, aangezien voorzitter Sarot op 31 december 1990 de pensioenge-rechtigde leeftijd zal bereiken.

La vacance est à pourvoir sur la base de l'article 34, § 1er, 1°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage.

In die vacature zal worden voorzien op grond van artikel 34, § 1, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

L'article 32 de la même loi spéciale dispose que les membres de la Cour d'arbitrage sont nommés à vie par le Roi sur une liste double présentée par le Sénat. Celle-ci est adoptée à la majorité des deux tiers des suffrages des membres présents.

Artikel 32 van dezelfde bijzondere wet bepaalt dat de leden van het Arbitragehof voor het leven door de Koning worden benoemd uit een dubbelal voorgedragen door de Senaat. Het wordt aangenomen met een meerderheid van twee derde der stemmen van de aanwezige leden.

Je vous propose, mesdames, messieurs, de procéder à la formation de cette liste au cours de la séance du jeudi 22 novembre prochain à 16 heures.

Ik stel u voor, dames en heren, dit dubbelal op te maken tijdens de vergadering van donderdag 22 november aanstaande te 16 uur.

Conformément aux articles 65bis et 65ter de notre règlement, les candidatures doivent parvenir au Président du Sénat au plus tard le 17 novembre 1990, à 16 heures.

Overeenkomstig de artikelen 65bis en 65ter van ons reglement moeten de kandidaturen uiterlijk op 17 november 1990, te 16 uur, bij de Voorzitter van de Senaat toekomen.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

Il en est ainsi décidé.

Dan is aldus besloten.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, la commission du Travail parlementaire se réunira mardi prochain. Je présume que le Sénat acceptera de lui confier le soin d'élaborer une proposition concernant l'ordre du jour des prochaines séances.

Dames en heren, ik deel u mede dat de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden dinsdag 13 november bijeen zal komen. Ik stel voor het de commissie toe te vertrouwen een voorstel uit te werken voor onze komende werkzaamheden.

Is de Senaat het hiermede eens ?

Le Sénat est-il d'accord ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

PROJET DE LOI RELATIF AUX OPERATIONS FINANCIERES ET AUX MARCHES FINANCIERS

Votes réservés

Vote sur l'ensemble

ONTWERP VAN WET OP DE FINANCIËLE TRANSACTIES EN DE FINANCIËLE MARKTEN

Aangehouden stemmingen

Stemming over het geheel

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi relatif aux opérations financières et aux marchés financiers.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet op de financiële transacties en de financiële markten.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. de Clippele à l'article 3.

Wij stemmen eerst over het amendement van de heer de Clippele bij artikel 3.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 3.

Ik breng artikel 3 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement de MM. de Clippele et Hatry à l'article 23.

Wij stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 23.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement subsidiaire de MM. de Clippele et Hatry à l'article 23.

Wij stemmen nu over het subsidiair amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 23.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 23.

Ik breng artikel 23 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de MM. de Clippele et Hatry à l'article 27.

We stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 27.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 27.

Ik breng artikel 27 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement B de MM. de Clippele et Hatry à l'article 36.

We stemmen nu over het amendement B van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 36.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 36.

Ik breng artikel 36 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de MM. de Clippele et Hatry à l'article 47.

We stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 47.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 47.
Ik breng artikel 47 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par MM. de Clippele et Hatry à l'article 84.

Wij stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 84.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 84.
Ik breng artikel 84 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par MM. de Clippele et Hatry à l'article 85.

Wij stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 85.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 85.
Ik breng artikel 85 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par MM. de Clippele et Hatry à l'article 86.

Wij stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 86.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 86.
Ik breng artikel 86 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — A l'article 88, MM. de Clippele et Hatry ont déposé un amendement tendant à la suppression de l'article.

Bij artikel 88, hebben de heren de Clippele en Hatry een amendement ingediend dat ertoe strekt het artikel te doen vervallen.

Je mets aux voix l'article 88.

Ik breng artikel 88 in stemming.

— Cet article, mis aux voix par assis et levé, est adopté.

Dit artikel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le Président. — Le vote que le Sénat vient d'émettre implique le rejet de l'amendement.

De stemming die de Senaat zoëven heeft uitgebracht, impliceert de verwerping van het amendement.

Nous passons au vote sur l'amendement déposé par MM. de Clippele et Hatry à l'article 91.

Wij stemmen nu over het amendement van de heren de Clippele en Hatry bij artikel 91.

— Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 91.
Ik breng artikel 91 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Les autres articles ayant déjà été adoptés, nous devons nous prononcer sur l'ensemble du projet de loi.

De andere artikelen werden reeds vroeger aangenomen. We moeten nu stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Het woord is aan de heer Dierickx voor een stemverklaring.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, hoewel deze wet een prachtig werkstuk is, zullen wij ons bij de stemming erover toch onthouden. Wij zijn van mening dat zij de speculatieve bedrijvigheid nog bevordert, dat zij niets zegt over de deontologie van de financiële bemiddelaar en dat zij de belangen van de kleine spaarder en belegger niet voldoende behartigt.

De Voorzitter. — We gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

140 leden zijn aanwezig.

140 membres sont présents.

104 stemmen ja.

104 votent oui.

36 onthouden zich.

36 s'abstiennent.

Derhalve is het geamendeerd ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Het zal geamendeerd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Il sera retransmis amendé à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Antoine, Appeltans, Arts, Bayenet, Belot, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borin, Borremans, Bouchat, Bourgois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Claey, Content, Cools, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loo, Deneir, Deprez, de Seny, de Wasseige, Didden, Diegenant, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Kuijpers, Lallemand, Larcier, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Mahoux, Marchal, Mme Maximus, MM. Minet, Moens, Mouton, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Poulet, Priëls, Schellens, Secuws, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Van-nieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Vermeulen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Barzin, Bascour, Boël, Bosmans, Clerdent, Mme Dardenne, MM. De Backer, Declerck, Decléry, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Desmedt, Dierickx, Duquesne, Evers, Glibert, Gryp, Mme Harnie, MM. Hatry, Henrion, Mme Herman-Michielsens, M. Houssa, Mme Mayence-Goossens, M. Monfils, Mme Nélis, MM. Noerens, Peetermans, Saulmont, Vaes, Van Aperen, Vandermarliere, Vandersmissen, Van Thillo, Verreycken et Waltniel.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Buchmann. — Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp van wet op de financiële transacties en de financiële markten, zoals het door de Kamer van volksvertegenwoordigers was overgezonden, was een positieve benadering om de financiële markten op een globale manier te moderniseren. Voor de PVV-fractie bleven er echter nog negatieve aspecten, wat ons ertoe aanzette amendementen in te dienen. Tijdens de zeer serene behandeling van dit ontwerp in de commissie voor de Financiën en in de openbare vergadering, waarvoor mijn hartelijke dank aan de leden van de commissie, werden een aantal amendementen aangenomen.

Wij betreuren echter dat er nog enkele lacunes zijn overgebleven waarvoor een oplossing had kunnen worden gevonden. Ik denk onder meer aan het ontbreken van coördinatie tussen de verschillende Belgische beurzen, en aan het ontbreken van rechtszekerheid bij de aanvraag, erkenning en/of inschrijving van een beursvennootschap. Omwille van deze lacunes heeft de PVV zich bij de eindstemming onthouden.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry. — Monsieur le Président, hier après-midi, au cours de mon intervention, j'ai clairement indiqué les motifs pour lesquels nous nous abstiendrions bien que, comme le PVV, nous trouvions que le projet comporte de nombreux points positifs.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 20 JUILLET 1990 RELATIVE A LA DETENTION PREVENTIVE

Vote

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 20 JULI 1990 BETREFFENDE DE VOORLOPIGE HECHTENIS

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

Il a été décidé d'adopter un nouvel intitulé dont je vous rappelle les termes : « Projet de loi complétant l'article 31 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ».

Er werd beslist het opschrift van deze wet als volgt te wijzigen : « Ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 31 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis ».

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

138 membres sont présents.

138 leden zijn aanwezig.

137 votent oui.

137 stemmen „i“.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerd ontwerp van wet aangenomen.

Il sera retransmis amendé à la Chambre des représentants.

Het zal geamendeerd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Appeltans, Arts, Barzin, Bascour, Bayenet, Belot, Mme Blomme, MM. Bockstal, Boël, Borin, Borremans, Bosmans, Bouchat, Bourgois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Claeys, Clerdent, Content, Cools, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Belder, De Beul, De Bondt, De Bremacker, Declerck, Decléry, de Clippele, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Deprez, de Seny, Desmedt, de Wasseige, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelsemeers, Eichler, Erdman, Evers, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Glibert, Grosjean, Gryp, Mmes Hanquet, Harnie, MM. Hatry, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Hotyat, Houssa, Kelchtermans, Kenzeler, Kuijpers, Lallemand, Larcier, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Mahoux, Marchal, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, Monfils, Mouton, Mme Nélis, MM. Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Poulet, Priéls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van Aperen, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, Van Eervelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Verhaegen, Vermeulen, Verreycken, Verschueren, Waltniel, Weyts, Wintgens et Swaelen.

S'est abstenu :

Onthouden heeft zich :

M. Poulain.

M. le Président. — M. Poulain est prié de faire connaître les motifs de son abstention.

M. Poulain. — Monsieur le Président, je voulais voter oui, mais je me suis trompé.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

INTERPELLATIE VAN DE HEER DIERICKX TOT DE EERSTE MINISTER OVER «DE ONGEWONE UITSPRAKEN VAN TWEE VICE-EERSTE MINISTERS OVER DE MANIER WAAROP DE LEDEN VAN DE SENAAT MOETEN WORDEN OVERTUIGD BEPAALDE BEPALINGEN UIT DE DERDE FASE VAN DE STAATSHERVORMING TE AANVAARDEN»

INTERPELLATION DE M. DIERICKX AU PREMIER MINISTRE SUR «LES PROPOS INSOLITES DE DEUX VICE-PREMIERS MINISTRES CONCERNANT LA MANIERE DONT LES MEMBRES DU SENAT DOIVENT ETRE PERSUADES D'ACCEPTER CERTAINES DISPOSITIONS DE LA TROISIEME PHASE DE LA REFORME DE L'ETAT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Dierickx tot de Eerste minister over «de ongewone uitspraken van twee Vice-Eerste ministers over de manier waarop de leden van de Senaat moeten worden overtuigd bepaalde bepalingen uit de derde fase van de staatshervorming te aanvaarden».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik niet overdrijf wanneer ik zeg dat er zich een tendens ontwikkelt die ertoe leidt de parlementaire democratie te marginaliseren. Dit gebeurt met woorden en met daden.

Heel vaak spreken commentatoren zich laatdunkend uit over het parlementaire werk en over het Parlement. Hierdoor brengen zij de parlementaire democratie als instelling in de ogen van het publiek in diskrediet. Ze plaatsen de volksvertegenwoordiging in een ongunstig daglicht. Dit kan gevaren inhouden. We moeten ons daarvan bewust zijn.

Ik zou vele voorbeelden kunnen aanhalen. Ik citeer alleen maar het artikel «Wachten op intellectueel politiek debat» in *De Stan-daard* van 20 september 1990 en het artikel «De Staat België voorbij» in *Trends* van 13 september 1990.

Kritiek is gewenst, zij is zelfs nodig en onontbeerlijk, zij is een luxe. De kritiek mag volksvertegenwoordigers bedreigen. Zij mag geen bedreiging vormen voor de volksvertegenwoordiging.

Het heeft geen zin hier de kwaliteit van het parlementaire werk aan te prijzen en de onontbeerlijkheid van de parlementaire democratie te verdedigen. Zelfs het tweekamerstelsel heeft zijn nut. Dit werd gisteren nadrukkelijk door bijna alle woordvoerders, ook door de heer Van Hooland, bevestigd bij de bespreking van het wetsontwerp op de financiële transacties en markten.

De parlementaire democratie wordt ook bedreigd en gemarginaliseerd door politieke daden, die in het kader van de staatshervorming gesteld worden. Ik verwijs naar de door mij reeds geciteerde teksten van professor André Alen over de marginalisering van de parlementaire democratie. Ik verwijs ook naar de daaruit voortvloeiende «nieuwigheden» in het parlementaire leven, onder andere het voorstel van resolutie betreffende een samenwerkingsakkoord ter bestrijding van de structurele werkloosheid van volksvertegenwoordiger Marc Olivier en het advies van de Raad van State van 11 oktober 1990, betreffende het wetsvoorstel houdende beperkingen op het gebruik van motorvoertuigen, ingediend door de groene fractie in de Kamer. Duidelijker voorbeelden van het marginaliseren en uitschakelen van de parlementaire democratie kunnen niet worden gegeven. In dit licht moet men mijn interpellatie plaatsen.

Ik houd deze interpellatie opdat wat gezegd werd door twee Vice-Premiers op 27 juli en 1 augustus jongstleden niet onopgemerkt en onbesproken aan het Parlement voorbijgaat.

Ik verwijs in dit verband naar de krant *Het Volk* van 27 juli jongstleden. Op pagina 7 in een interview verklaart de heer Jean-Luc Dehaene, Vice-Premier en minister van Institutionele Hervormingen: «De Senaat mag je zien als een bedrijf in moeilijkheden. Ik ben ervan overtuigd dat we er maar door zullen geraken als we afvloeieregelingen voorzien voor parlementsleden die in het nieuwe systeem niet meer aan de bak gaan komen. Zoals in elke te herstructureren onderneming moet je ook hier begeleidende maatregelen voorzien.»

Deze uitspraak werd door verscheidene Vlaamse kranten en ook door *La Libre Belgique* overgenomen. Ik verwijs eveneens

naar pagina 5 van *Het Nieuwsblad* van 1 augustus jongstleden. In een interview verklaart Hugo Schiltz, Vice-Premier en minister van Begroting: «Niemand trekt het principe van het dubbelmandaat in twijfel. Maar men zit tegenover een cohorte van senatoren. Veel zal afhangen van de druk van de media.»

Meestal horen wij dat de besluitvorming plaatsheeft in het Parlement, niet in de media. Hier staan we voor de omgekeerde wereld. Nu zijn het de media die het moeten doen, niet het Parlement, niet het debat, niet de partijen, niet de partijleidingen, niet de argumentatie.

De uitlatingen van de twee Vice-Eerste ministers zijn onrustwekkend. Ze zouden een weergave kunnen zijn van de houding, van de geestesgesteldheid van de regering tegenover het Parlement en de parlementaire democratie in het algemeen. Gaat het hier om toevallige slordigheden in het denken van twee belangrijke woordvoerders van deze regering? We geloven het niet. Uit zulke uitlatingen kan worden afgeleid hoe in de Ministerraad over het Parlement wordt gedacht.

Het Parlement vergelijken met een bedrijf in moeilijkheden en verkozenen van het volk willen overtuigen, niet met argumenten maar met een gouden handdruk, is beneden alle peil en getuigt van een fundamenteel gebrek aan inzicht in het wezen van de parlementaire democratie en een gebrek aan eerbied voor de rechtsstaat. Daarbij komt dat de uitspraken afkomstig zijn van twee ministers die zeer begaan zijn met de hervorming van deze rechtsstaat, die wél door de burgers van ons land wordt geëerbiedigd. Ik verwijs naar de zin voor orde en vrede waarvan onze medeburgers blijk geven en dit ondanks ons gekrakeel en de agressiviteit die de woordvoerders van de Gewesten en de Gemeenschappen elke dag tentoonspreiden.

Ik heb de Eerste minister er al herhaaldelijk op gewezen dat hij zich ons probleem eens moet voorstellen in Noord-Ierland, in Noord-Spanje of in Zuid-Tirol. Uit de uitspraken van beide ministers blijkt ook de heersende mentaliteit: de verkozenen van het volk moeten niet worden overtuigd met argumenten die verband houden met het belang van de mensen, neen, ze moeten worden overtuigd met «faveurs», met materiële tegemoetkomingen, met financiële compensaties.

Net zoals de hele staatshervorming niet plaats had in het belang van de Vlamingen, de Walen en de Brusselaars, maar in dit van de grootste partijen die de dikste brokken onder elkaar verdeelden, zo moet nu ook de derde fase worden verwezenlijkt door het verdelen en uitdelen van voordelen en compensaties.

Erg is dat zelfs Vice-Premiers dit alles mogen zeggen. Even erg is dat dit mag worden gezegd en dat op één uitzondering na in de pers niemand verontwaardigd oprijkt.

Alleen in *De Nieuwe Gazet* van 31 juli lezen we in het hoofdartikel van Luc Van der Kelen: «Als senator zouden we daardoor behoorlijk beledigd zijn.»

Ik stel dan ook voor dat de Senaat de ministers Dehaene en Schiltz zouden laken voor hun ongepaste uitlatingen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry. — Monsieur le Président, permettez-moi, en premier lieu, de constater avec regret l'absence du Premier ministre. Il me semble, en effet, que pour une telle interpellation, il ne convient pas de laisser à l'un des deux ministres mis en cause le soin de se défendre. Il appartenait au Premier ministre d'être présent en notre assemblée. C'était son rôle et nous déplorons qu'il ne l'ait pas exercé.

Si les propos que l'on vous prête sont exacts, monsieur le Vice-Premier ministre, et ne font pas l'objet dans votre réponse d'un démenti ou d'une excuse, M. Dierickx a eu raison de vous interpellier.

Bien que ce gouvernement ait à nouveau fait beaucoup pour ternir l'image du Parlement, je ne m'y attarderai pas, me contentant sur le plan de la simple efficacité.

Mon expérience de négociateur social — j'ai conclu près de 30 à 40 conventions collectives avec des organisations syndicales — m'amène à penser qu'il faut éviter deux erreurs dans les négociations. J' imagine qu'en votre qualité de ministre des Réformes ins-

titutionnelles, vous partez peut-être de l'idée qu'il faut négocier avec les assemblées pour qu'elles procèdent à une réforme qui vous convienne.

Les deux erreurs sont les suivantes. En premier lieu, il ne faut pas offrir à la partie en présence des solutions qu'elle n'a pas demandées. Quand on offre quelque chose à une organisation syndicale, elle le prend et elle continue à demander ce qu'elle veut, mais n'en est pas pour autant apaisée. Vous avez parlé de fonds social, d'entreprise en difficulté. Si c'est exact, songez que le Sénat est parfaitement capable de créer un fonds social pour les sénateurs qui ne se représenteront pas, de s'en occuper lui-même et de requérir une décision du bureau du Sénat, de la questure ou encore du conseil d'administration de la Caisse de pension. Si nous estimons que le moment est venu d'agir ainsi, ce n'est pas le gouvernement qui nous l'imposera ou nous proposera des solutions.

La seconde erreur que vous avez commise est d'avoir parlé à la cantonade de ce que vous vouliez offrir car vous dévaluez ainsi ce que vous offrez. Il ne faut pas communiquer à la radio vos propositions à la partie adverse, mais les lui soumettre directement et négocier avec elle.

Ces deux erreurs m'amènent à conclure que vous avez vraiment commis une faute en utilisant des techniques impropres dans votre programme de réforme des institutions.

Vous avez reproché à un autre ministre d'avoir beaucoup parlé, mais il était pratiquement le seul à Bruxelles à ce moment-là. Votre collègue Vice-Premier ministre et vous-même avez, à mon sens, raté une occasion de vous taire. Je déplore que nous devions aujourd'hui constater ce manque d'efficacité et de respect pour l'institution législative.

Je suis persuadé que le Président du Sénat, gardien de notre assemblée, ne manquera pas, en son for intérieur, de partager ma façon de voir. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, het onderwerp van deze interpellatie is belangrijk. Men kan immers niet lichtvaardig spreken over de hervorming van onze instellingen zoals men ook niet in slogans kan spreken over de revalorisatie van de parlementaire democratie. Die democratie moet men eerbiedigen en in daden omzetten.

Ik betreur dan ook de uitspraken van de Vice-Eerste ministers. De pers speelt immers op zulke uitlatingen in om bepaalde standpunten te bevestigen. Zo kwam kort na uw uitlating, mijnheer de Vice-Eerste minister, een journalist mij vragen wat ik dacht over de uitvoering van de derde fase na uw opmerkingen. Ik heb hem geantwoord dat het hier waarschijnlijk om een boutade uwentwege ging. Het is echter meer dan dat.

Dergelijke uitspraken doen pijn, mijnheer de Vice-Eerste minister. De Senaat verdient dat niet. De uitspraak van de andere Vice-Premier was trouwens nog duidelijker gericht tegen de Senaat. Dergelijke uitspraken raken echter niet alleen de Senaat, maar stoken ook niet met de principes van onze Grondwet. Niemand is immers senator of volksvertegenwoordiger voor het leven. Men wordt maar verkozen voor een periode van maximum vier jaar. Na de ontbinding van de Kamers en in afwachting van nieuwe verkiezingen is men geen senator of volksvertegenwoordiger meer, maar staat men gewoon in de politiek. Men kan dan wensen een nieuw mandaat te bekleden, maar het is helemaal niet zeker dat men zal worden verkozen als senator, volksvertegenwoordiger of, als de derde fase van de staatshervorming erdoor komt en het dubbel mandaat wordt afgeschaft, als lid van een van de Raden. Dus ook na de derde fase zal er ter zake niets veranderen. Dit is al vastgelegd in de bijzondere wet van 1980.

Wanneer wij spreken over de hervorming van de staatsinstellingen, dan moeten wij het hebben over de Senaat of de Kamer van volksvertegenwoordigers als instelling, maar niet over degenen die daar lid van zijn. Die zijn dus, zoals ik zo juist zegde, maar telkens voor maximum vier jaar lid — langer dan de bloeitijd van een roos —, maar het kan ook korter zijn.

Een dergelijke boutade, mijnheer de Vice-Eerste minister, blijft toch ergens hangen. Zoervaar ik dat er de voorbije maanden, de jongste weken, wordt gehandeld alsof er in feite een éénkamer-

stelsel is, meer bepaald alsof de Kamer van volksvertegenwoordigers bestaat en de Senaat al is afgeschaft. Nog nooit hebben wij immers in de openbare vergadering en in de commissies moeten werken onder omstandigheden als de huidige. Wij hangen af van de goodwill van de Kamer om nog een minister ter beschikking te hebben. Wij trachten tevergeefs de Premier hier te krijgen voor een interpellatie die precies handelt over de parlementaire democratie. Alleen de Eerste minister kan mijns inziens hierop antwoorden namens de hele regering.

Wij moeten aanvaarden dat de leden van de regering « omwisselen » om antwoord te geven. Ik weet wel dat een minister verhinderd kan zijn, maar ik kan niet aanvaarden dat systematisch in de Senaat altijd een ander lid van de regering antwoordt op een mondelinge vraag of een interpellatie van een lid, wetend dat die alleen op de agenda komen nadat is nagegaan of ze op dat ogenblik kunnen worden beantwoord. De jongste weken zijn interpellaties verschillende malen uitgesteld, precies omdat de ministers afwezig waren.

Ik heb de indruk dat de Kamer dat niet zou nemen en dat de uitvoerende macht dat ook zo aanvaardt. Zulke regeling is echter voor de Senaat in tweede orde wel goed genoeg.

Ik beweer niet dat het alleen de oorzaak is van uitspraken, zoals die van de twee Vice-Eerste ministers die de heer Dierickx heeft aangehaald, maar dat draagt er wel toe bij. Dat is heel jammer voor onze instellingen in het algemeen.

Als wij geen respect meer opbrengen voor de instellingen die nu bestaan, voorspel ik niet veel goeds voor de nieuwe die men zal oprichten en waaraan de bevolking al lang geen belang en waarde meer hecht. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Dehaene.

De heer Dehaene, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal eerst antwoorden op de bedenking van mevrouw Herman. Deze namiddag heb ik drie mondelinge vragen laten beantwoorden door staatssecretaris De Keersmaecker, niet omdat ik in de Kamer was, wel omdat de Senaat tijdens de mondelinge vragen een commissie heeft georganiseerd over mijn begroting. Ik heb gepoogd mijn werk zo efficiënt mogelijk te verdelen.

In verband met de interpellatie wil ik vooraf even de officiële terminologie aanhalen. Als men in het regeerakkoord spreekt over de derde fase van de staatshervorming, heeft men het over de afschaffing van het dubbel mandaat en de hervorming van het tweekamerstelsel. Het verslag van de heren Gol en Leemans draagt de titel: « Verslag betreffende de hervorming van de parlementaire instellingen in hun geheel ». Het gaat dus over de vraag hoe wij het tweekamerstelsel zowel inzake de Kamer als inzake de Senaat zullen herzien. Hierover bestaat volgens mij een consensus: dat is het onderwerp van de derde fase van de staatshervorming.

Die hervorming omvat de bevoegdheden en de samenstelling van zowel Kamer als Senaat. Beide instellingen zullen derhalve in de loop van de derde fase van de staatshervorming moeten worden geherstructureerd.

De manier waarop het tweekamerstelsel moet worden aangepast, kan zoals ik al verschillende keren heb verklaard, nauw aansluiten bij wat namens alle fracties is gezegd in de gemengde werkgroep die het tweekamerstelsel heeft voorbereid en waarin de Senaat een belangrijke rol blijft spelen.

Na hieraan te hebben herinnerd, kom ik tot het interview waarover de heer Dierickx heeft gesproken. Ik hoef er niet op te wijzen dat men een onderscheid moet maken tussen de tekst, waarin het interview wordt geciteerd, en de titel of de samenvatting van de journalist.

Daar wil ik zeer duidelijk over zijn. Ik heb de term « onderneming in herstructurering » gebruikt, daarbij zowel de Kamer als de Senaat visierend. De uitdrukking « onderneming in moeilijkheden » vindt u alleen terug in de titel en de samenvatting van de journalist, en staat niet in het interview zelf. « Herstructurering » is voor mij synoniem van « hervorming », en dat is toch niet denigrerend.

Ik heb daaraan toegevoegd — sprekend over de parlementsleden in het algemeen en niet over de senatoren in het bijzonder — dat, indien men het aantal mandatarissen in zijn geheel wil behouden, in de Kamer als in de Senaat, het aantal leden zal men zowel moeten verminderen. De leden van de diverse Raden worden dan immers rechtstreeks gekozen. Ik heb inderdaad gezegd dat er een afvloeieregeling nodig is om dat op te lossen. Dit is niet denigrerend bedoeld, mevrouw Herman. Het is niet zo eenvoudig als u het voorstelt. Er bestaat nu al een afvloeieregeling voor niet-herkozen senatoren. Verklaaren dat een soortgelijk systeem in de hervorming zal moeten worden opgenomen, is dus hoegenaamd niet denigrerend.

Ik kan volkomen begrijpen dat de uitdrukking « onderneming in moeilijkheden » reacties teweeg brengt, maar ik heb die woorden nooit gebruikt. Ik heb daarentegen het woord « herstructurering » gebruikt, maar voor mij is dat een synoniem van « hervorming », wat geen neerbuigend karakter heeft. Bij de bespreking van de hervorming zal men het er trouwens over eens zijn dat de werking op vele plaatsen moet hervormd worden.

Dat « onderneming in herstructurering » in de pers wordt vertaald in « bedrijf in moeilijkheden » betreurt ik, maar nog eens, deze woorden komen niet van mij.

Wat mijn andere uitspraken betreft, heb ik u de uitleg gegeven, waarbij ik opnieuw beklemtoon dat ik hiermee niets denigrerends heb bedoeld, maar wel de hervorming van het tweekamerstelsel. Als u de woorden leest die ik heb uitgesproken, merkt u dat ik niet specifiek de Senaat bedoelde. In tegendeel, ik heb zowel in dit interview als in andere, beklemtoond dat bij de hervorming van het tweekamerstelsel, de Senaat niet alleen zal behouden blijven, maar bovendien een belangrijke, nationale rol zal vervullen, zoals dit ook in de conclusie van de fractievoorzitters werd verwoord.

Ik herhaal dus nogmaals dat ik « herstructurering » heb gebruikt als synoniem van « hervorming ».

De regering moet niet alleen, maar samen met Kamer en Senaat, in het kader van de derde fase nagaan hoe het tweekamerstelsel kan worden hervormd. Ik hoop dat wij spoedig de verdere bespreking hiervan kunnen aanvatten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Dierickx voor een repliek.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben allemaal met aandacht geluisterd naar de woorden van Vice-Premier Dehaene.

Mijn interpellatie was gericht tot de Eerste minister. Ik heb niet geprotesteerd omdat hij hier niet aanwezig is. Wanneer de Vice-Premier namens de Eerste minister spreekt, spreekt hij tevens namens de regering en moet hij ook iets zeggen over de uitlatingen van zijn collega, Vice-Eerste minister Schiltz. Deze verklaarde namelijk dat wij een cohorte zijn en dat wij onder druk moeten worden gezet van de massamedia.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, u bent veel beter uitgerust dan welke senator ook. Als in de pers de woorden, niet van om het even welke minister, maar wel van de specialist inzake staatshervorming zouden verdraaid zijn, dan weet u als politicus dat u moet reageren. Het woord « afvloei-vergoeding » was inderdaad het meest pijnlijke woord, zoals mevrouw Herman zeer duidelijk heeft gezegd.

Wie wordt verkozen, weet dat hij een onzekere toekomst tegemoet gaat in dienst van de democratie.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, uw slordige woordkeuze heeft ons pijnlijk getroffen. U moet, als Vice-Eerste minister, aan uw kabinet de opdracht geven een lezersbrief te schrijven om dat recht te zetten. Ik heb trouwens nog andere woorden van u gehoord in de debatten over de staatshervorming. Ik vrees inderdaad dat u eigenlijk nooit heeft willen filosoferen over het wezen van de rechtsstaat. Dat kan ik niet aanvaarden van een minister die zulk een grote verantwoordelijkheid op zich neemt. (Applaus.)

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1990-1991
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1990-1991

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de dames Aelvoet, Herman en de heer Henrion, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Dierickx alsook het antwoord van Vice-Eerste minister Dehaene,

Laakt de Vice-Premiers Dehaene en Schiltz voor de manier waarop zij zich in de pers laatdunkend hebben uitgesproken over de Senaat en over de manier waarop de senatoren moesten worden overtuigd. »

De tweede, ingediend door de heren Arts, Erdman en De Beul, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Dierickx en het antwoord van Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Dierickx et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Réformes institutionnelles,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij stemmen later over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Normaal zou nu de interpellatie van de heer Peeters tot de Eerste minister aan de orde moeten komen, maar wegens verhindering van de Eerste minister kan zij nu niet plaatsvinden.

Het woord is aan de heer Peeters.

De heer Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, het eens te meer uitstellen van mijn interpellatie lijkt mij een simplistische reactie op de vraag tot herwaardering van de rol van de Senaat. Mevrouw Herman heeft daarnet tot besluit van haar uiteenzetting naar aanleiding van de interpellatie van de heer Dierickx terecht gezegd dat wij door deze werkwijze onze zinloosheid bewijzen.

Mijnheer de Voorzitter, u hebt mij gesteund in mijn protest tegen de onbeleefde en brutale manier waarop de regering reageerde naar aanleiding van mijn interpellatie tot minister Busquin. Minister Busquin had het namelijk aangedurfd een voorafgeschreven kort antwoord van 10 regels te laten voorlezen door zijn staatssecretaris Delizée, terwijl mijn interpellatie toch over een belangrijke materie als de klinische biologie ging. Mijnheer de Voorzitter, u hebt er dan later ook voor gezorgd dat ik zo vlug mogelijk de gelegenheid kreeg om minister Busquin opnieuw te interpelleren. Die dreef zijn onbeleefdheid echter zo ver dat hij letterlijk hetzelfde antwoord voorlas, hoewel ik mijn interpellatie had geactualiseerd.

Tot tweemaal toe heb ik blijk gegeven van goede wil om mijn interpellatie over een belangrijke passus uit het regeerakkoord na overleg met de Eerste minister, uit te stellen. Vandaag word ik voor een derde keer met uitstel geconfronteerd. Ik kan de onmisbaarheid van de Eerste minister bij de bespreking van de Rijks-

middelenbegroting in de Kamer als verontschuldiging niet aanvaard. Als lid van de Senaat voel ik mij genomen en protesteer ik heftig.

Mijnheer de Voorzitter, ik had van u verwacht dat u onze verontwaardiging aan de regering zou mededelen. Het onderwerp van mijn interpellatie is anders toch belangrijk genoeg. Het gaat immers over een belangrijk engagement in het regeerakkoord waarnaar de Koning trouwens in zijn 21 juli-toespraak in niet mis te verstane woorden verwezen heeft. Als de uitvoerder van het regeerakkoord weigert te antwoorden op een interpellatie van een lid van één van de meerderheidspartijen, na bovendien misbruik te hebben gemaakt van diens welwillendheid om zijn interpellatie, om menselijke redenen dan, 'tweemaal' uit te stellen, dan voel ik mij verplicht heftig te protesteren. Ik zou het ook zeer spijtig vinden mijn volgende interpellatie rechtstreeks tot de media te moeten richten om dan van de media het verwijt te moeten horen dat het Parlement zijn werk niet behoorlijk doet omdat het de regering niet rechtstreeks via een interpellatie onder vraagt en beoordeelt.

Een incident als dit is een slechte zaak voor de Senaat. Hieruit zou wel eens de conclusie kunnen worden getrokken dat de Senaat maar best wordt afgeschaft als hij zichzelf niet meer respecteert. Men kan inderdaad het nut van de Senaat betwijfelen als in onze assemblee geen plaats meer is voor een essentiële taak als de rechtstreekse interpellatie. *(Applaus.)*

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens een wandelingetje in de gang heb ik vastgesteld dat de Eerste minister zopas klaar is met een interview voor de televisie. Aangezien de normale volgorde is eerst de media en dan het Parlement, kan hij misschien nu naar de Senaat komen. Dan is ons probleem opgelost.

De Voorzitter. — Mijnheer Peeters, zoals u getuigd hebt, zijn wij inderdaad samen opgekomen voor de interpellatiebevoegdheid van Kamer én Senaat tot de regering in haar geheel. De jongste weken en maanden is het bewijs geleverd dat wij op dit recht staan.

Ik kan echter begrip opbrengen voor het argument van de Eerste minister, dat zijn aanwezigheid in de Kamer van volksvertegenwoordigers bij het cruciale debat over de Rijksuitgavenbegroting voorrang heeft. Ik heb, zoals daarstraks beloofd, contact laten opnemen met de Eerste minister die mij heeft gezegd dat hij niet kan worden gemist, maar dat hij zich geenszins wenst te onttrekken aan zijn verantwoordelijkheid in verband met de interpellatie die u tot hem wenst te richten. Ik stel voor dat de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden volgende week een nieuwe datum bepaalt voor uw interpellatie.

De heer Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan alleen maar vaststellen dat ministers, bevoegd voor bepaalde materies in deze begroting, in de commissie worden weggeroepen om interpellaties in Kamer en Senaat te beantwoorden. Ik vraag mij af waarom dezelfde stelregel in dit geval voor de Eerste minister niet geldt.

De Voorzitter. — Ik kan u melden dat ik inmiddels ook van de voorzitter van de Kamer een hevig protest heb ontvangen omdat de Senaat in bepaalde commissievergaderingen ministers onttrekt aan het debat over de Uitgavenbegroting. Er bestaat daar inderdaad een probleem. Maar ik herhaal dat er in dit geval zeker niet kan worden gezegd dat de Eerste minister zich wenst te onttrekken aan zijn politieke verantwoordelijkheid in verband met de interpellatie van de heer Peeters.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, mag ik hierop aansluiten en vragen of mijn mysterie inmiddels al is opgelost?

De Voorzitter. — Mijnheer Luyten, uw mysterie is nog niet opgelost omdat de regering van oordeel is dat ofwel de Eerste minister ofwel een ander lid van de regering op uw interpellatie kan antwoorden. Er is een onderscheid tussen de interpellatie van de heer Peeters en uw interpellatie.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik bevestig dat ik mij aanpas aan de agenda van de Eerste minister.

De Voorzitter. — Mijnheer Luyten, ik wens hierover geen enkel misverstand te laten bestaan. De regering meent dat het in verband met deze aangelegenheid meer opportuun is de minister van Justitie, weliswaar namens de regering, te laten antwoorden in plaats van de Eerste minister.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal daaruit mijn conclusies trekken.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VERREYCKEN TOT DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN OVER «HET WANBELEID VAN HET ANTWERPSE HOOFD VAN DE POLITIE, GEBLEKEN TIJDENS DE TRAGISCHE GEBEURTENISSEN TE BORGERHOUT OP 21 OKTOBER 1990»

INTERPELLATION DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES SUR «L'ATTITUDE IRRESPONSABLE DU CHEF DE LA POLICE ANVERSOISE, CONSTATEE LORS DES EVENEMENTS TRAGIQUES DU 21 OCTOBRE 1990 A BORGERHOUT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Verreycken tot de minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen over «het wanbeleid van het Antwerpse hoofd van de politie, gebleken tijdens de tragische gebeurtenissen te Borgerhout op 21 oktober 1990».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, toen ik mijn interpellatieverzoek tot u richtte, was de turbulente wandeling waarover de pers uitvoerig berichtte, slechts enkele dagen voorbij. De dood van een tachtigjarige lag toen nog zeer vers in het geheugen. De persmededelingen, rond de begrafenisperiode van de heer Hannes door de linkse betrokkenen verspreid, zorgden voor olie op het vuur in plaats van op de golven.

Mijn vragen werden opgesteld in die met emoties geladen periode, doch ook nu, na een beschouwingstijd, blijft de reden, de grond van de vragen overeind want zelfs na deze beschouwingstijd, moet de tragische dood van een tachtigjarige ons ertoe aanzetten dergelijke zaken te voorkomen om de veiligheid van de burgers te waarborgen.

Zonder een uitgebreid verslag van de gebeurtenissen te brengen, lijkt het mij toch beter dat ik de bewuste wandeling en het verloop ervan kort situeer.

Het Vlaams Blok nodigde via een folder de partijleden en kiezers uit tot deelneming aan een wandeling door een wijk te Borgerhout, waar onze partij de stem kreeg van één op drie kiezers.

De politierapporten en de ooggetuigenverslagen van de wandeling in kwestie tonen overduidelijk aan dat het de wandelaars niet te doen was om uitdaging, en dat zij de term wandeling niet misbruikten om een betoging te verhullen.

De deelnemers aan de wandeling waren in overgrote meerderheid Borgerhoutenaars, ze waren helemaal niet gekleed zoals van vechtlustige betogers mag worden verwacht en de groep werd in hoofdzaak gevormd door mensen van middelbare leeftijd.

Tijdens de informele politiecontacten gedurende de dagen voorafgaand aan de wandeling, hebben wij, als inrichters van de wandeling, steeds gemeld dat wij slechts rekenden op een vijftigtal wandelaars. Het aandringen vanwege dezelfde politiemensen op andere cijfergegevens, sterkte ons in het vermoeden dat de politie wel degelijk rekende op een grote betoging, die zij zouden moeten begeleiden.

Op de verzamelplaats, het Groeningerplein, verzamelden zich echter enkel de voorziene vijftig à tachtig mensen. Een wandeling dus, en helemaal geen uitdagende betoging.

Een halfuur vóór het geplande vertrek van de wandeling werd meegedeeld aan de politiemensen die in groten getale aanwezig waren — niet in uniform en dus zeer herkenbaar als burgeragenten — dat zich op het Laar, een plein in de nabijheid van het Groeningerplein, een manifestatie vormde die er helemaal anders uitzag dan de wandeling. De signalen die doorgegeven werden hadden het over wapens, stokken, vechtlust, primaire agressiviteit, haat, én opruiende woorden vanwege de chinagezinde communistische «groupuscule» die de manifestatie leidde, de PVDA.

Tien minuten vóór het vertrek van de wandeling signaleerde ik aan de verantwoordelijke van de burgeragenten dat nu een spandoek zichtbaar werd, wat duidelijk wees op een betoging van linkse zijde. De burgeragent verzekerde mij dat hij ervoor zou zorgen dat het spandoek verdween. Het tegendeel gebeurde. Het spandoek werd als verzamelpunt gekozen voor de betogers en helemaal niet verwijderd. Toen ik enkele minuten vóór aanvang van de herrie dezelfde politieverantwoordelijke nogmaals wees op het groeiende gevaar, verklaarde hij: «De officieren zijn op de hoogte.»

Ondertussen stapten de betogers voorbij de politiecombi's in de richting van de verzamelende wandelaars, ongehinderd door de talrijke agenten. Deze laatste kregen geen opdracht, geen bevel, en mochten dus hun ervaring in het behandelen van betogers niet in praktijk brengen.

Het vervolg van deze geschiedenis is de minister bekend. De wandelaars werden op de meest brutale wijze gemolesteerd door degenen waarvan een commentator in de uitzending «Babel» deze week zegde: «Onze mensen werden misbruikt door het AFF.»

Ik kan u verzekeren dat de uitzending «Babel» geen uitzending van het Vlaams Blok is.

Het is de minister tevens bekend dat één der misbruikte betogers de agressie slechts enkele uren later kon botvieren op een bejaarde, die de aanslag niet overleefde.

Ik kan het met de minister eens zijn dat de politiekorpsen aldus een folkloristisch imago, alsof ze een soort schuttersverenigingen zijn, kunnen krijgen. Indien officieren én hoofd van de politie de schijnbare intentie hebben om de ordehandhavende opdracht niet te laten uitvoeren, door nochtans bekwame agenten, dan lijkt de evolutie mij niet alleen voorspelbaar, maar ook gewild. Non-interventie bij zichtbare noodzaak aan interventie, lijkt me niet te behoren tot de opdracht, noch tot het normale gedragspatroon van gewetensvolle politiemensen.

Enige achterdocht bij het zoeken naar de redenen ligt dan ook voor de hand. Ook het vermoeden van de gewilde confrontatie blijft overeind.

Het moet de agenten mogelijk gemaakt worden om de orde te handhaven, wanneer alle wijzigingen over een mogelijke ordeverstoring reeds op voorhand zijn gekend. Een voetpadwandeling, door de organisatoren als voetpadwandeling aangekondigd, begrepen én uitgevoerd, moet mogelijk blijven in onze gemeenten, zelfs wanneer anderen, al dan niet met invloedrijke vrienden, zo'n wandeling willen aangrijpen om de eigen haat tegen een winnende partij bot te vieren. Degenen die oorzaak en gevolg bewust door mekaar halen, moeten worden terechtgewezen.

Niet de failliete linkse «groupuscules», gesteund door vechtklubs van migranten, aangevuld met voetbalhooligans, niet zij moeten worden geschermd. Wel moet het mogelijk blijven dat eender wie, alleen of in groep, veilig wandelt in elke Vlaamse gemeente, zonder eerst het gemeente- of stadsbestuur om een toelating te moeten vragen. Indien we nu ook al wandelen aan toelatingen gaan onderwerpen, stevenen we regelrecht af op de totale beknotting niet enkel van de vrije meningsuiting, maar zelfs van de bewegingsvrijheid van de burger. De burger moet zich vrij kunnen bewegen, en de politiediensten moeten de gelegenheid en de toelating van hun oversten krijgen om de orde te handhaven.

Mijn eerste vragen, reeds vermeld in de geschreven toelichting, luiden dan ook:

Ten eerste, kan de minister de Antwerpse burgemeester tot de orde roepen, omdat deze, als hoofd van de politie, van wanbeleid blijk gaf? Ten tweede, zal de minister, die via de pers de

«schuttersverenigingsthesis» verspreidde, nu ook via de pers of via andere kanalen de politie instrueren, ten einde wandelingen zonder lijfsgevaar door Vlaamse gemeenten mogelijk te maken?

De inleiding tot mijn volgende vragen kan veel korter zijn, vermits de minister hier niet de intenties van een zijner collega's zal willen bespreken, noch willen bepalen. Ik dring enkel aan op collegiale informatie vanwege de minister aan de minister van Justitie.

De gewapende knokploeg die het zogenaamde AFF vormde, is namelijk duidelijk een privé-militie, een gewapende bende die optreedt waar zij zelf de politie wenst te vervangen, kapitalistische politie die toch steeds aan de kant staat van «de rijken, de multinationals en de bende van Nijvel». Dit is het gewone, dagelijkse jargon van de betrokkenen, waarmee elke aanslag op de democratie wordt verdedigd.

De democratie is schijnbaar in gevaar wanneer «rechts» wandelt, doch niet wanneer «links» uit de riolen kruipt. Het Antifascistisch Front hanteerde reeds meermaals de meest fascistische methodes om de vrije meningsuiting te belemmeren. Ik begrijp de oorzaak van de frustraties, doch wens de frustratie zelf te bestrijden, de frustraties namelijk die gegroeid zijn uit de wetenschap dat het net de vrije meningsuiting is die alle communistische dictaturen wegvaagde en die zelfs muren deed vallen.

Vanwege de linkse «groupuscule» die het voortouw nam in deze bende is het bestrijden van de vrije meningsuiting dus een kwestie van ziende-blindheid voor de eigen onnuttigheid.

Terwijl ik de onmachtige woede begrijp van de communisten, begrijp ik echter niet de reden die een groene jongen kan hebben gehad om deel te nemen aan deze wanbetoging, tenzij ook bij hem het linkse fascistische hemd nader is dan de groene pacifistische rok. De mogelijkheid bestaat natuurlijk ook dat deze groene jonge op de hoogte was van de uitspraak van de minister, dat de marxistische beginselen juist zijn, doch dat nog steeds de rechtvaardigen niet gevonden werden om deze beginselen uit te voeren. De marxistische onrechtvaardige beginselen, ontmaskerd in het Oostblok, hier nu geïmporteerd en in praktijk gebracht door de groenen, met als mentor een socialistische minister. Wat een pracht van een toekomstbeeld!

Hierbij is vooral betreurenswaardig dat de aanwezigheid van dezelfde groene mandataris, dezelfde groene jongen aan deze wanbetoging een vorm van legitimiteit bezorgde, die zij niet verdiende.

Ten derde, kan de minister mij zeggen of hij enig verwijt wenst toe te sturen aan degenen die in de gewapende bende meeliepen, met duidelijk ophitsende bedoelingen?

Mijn vierde en laatste vraag is een vraag om informatie. Graag werd ik geïnformeerd over het mogelijk advies dat de minister kan geven aan zijn collega van Justitie over de toepassing van de wet op de privé-milities tegenover de wanbetogers.

Mijnheer de Voorzitter, de voorzitter van het Vlaams Blok, Karel Dillen, verklaarde aan de pers dat hij afzag van iedere exploitatie van het leed van de familie Hannes. Ik ben het met deze uitspraak volkomen eens, omdat zij getuigt van gemeend respect voor wat de nabestaanden van de heer Hannes moeten doormaken. Tegelijk wenst hij niet, toch niet onmiddellijk, nog meer wandelingen te organiseren, gezien de dodelijke bedoelingen van sommige anti-groepjes, en om geen geweldspiraal in gang te zetten.

Dezelfde zin voor verantwoordelijkheid werd niet tentoongesteld door de woordvoerder van het AFF. Deze verklaarde aan de pers dat hij agressie vanwege zijn vereniging als onbestaand beschouwde, of als gerechtvaardigd door de Vlaams Blokprovocatie.

Tegelijkertijd werd een pamflet verspreid door de PVDA, de woordvoerder van het AFF tegenover de pers, dat opnieuw duidelijk maakte dat «alles de schuld was van de rijken die altijd maar rijker worden, en van de multinationals». Misschien ook van de banken, en de rijkswacht, en de bende van Nijvel...

De oorzaak van de Burgerhoutse gebeurtenissen ligt echter niet bij de nonsensicale taal van enkele ophitsers, doch wél bij het falende beleid van de overheid, het ontbreken van ieder beleid, enerzijds en de onbekwaamheid van de Antwerpse bestuurders, anderzijds.

Het toestaan van de gewilde confrontatie, en het hinderen van de ordehandhavende opdracht van de politiemensen, vallen uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de politie, de burgemeester. Het gevolg van dit wanbeleid is onrust en doodslag.

In tempore non suspecto, meer dan tien jaar geleden, verklaarde ik tijdens een uitzetting voor een jeugdbeweging, dat geen enkel idee ook maar één mensenleven waard is. Ik verklaarde dat een mensenleven veel te waardevol en te uniek is om op te offeren aan een denkbeeld. Ik zie geen enkele reden om die denkwijze te veranderen. Verbaal beklemtonen van ideeën en gedemonstreerde uitingen van ideeën moeten mogelijk blijven zonder dat opgehitsten, van gelijk welke nationaliteit, een lijfsgevaar betekenen. De ophitsers wordt de hand boven het hoofd gehouden door linkse politici, waartegen de minister kan optreden.

Mijnheer de minister, u kan hier een signaal geven aan vreemde criminelen, én aan hun medeplichtigen.

Samen met mijn partijvoorzitter benadruk ik dat de heer Hannes nooit mag worden gewroken, doch dat zijn dood evenmin zinloos mag zijn geweest. Daarvoor moet ik, met zeer veel twijfel, op u rekenen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Peeters.

De heer Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie opteert duidelijk voor de integratie van migranten in onze samenleving. Integratie is een bilateraal proces. Het is een maatschappelijk proces van wederzijdse aan- en aanpassing van individuen of groepen.

Tegen dit integratieproces zijn er tolerantiedrempels van kwantitatieve aard, en van kwalitatieve aard, waarmee ik meer bepaald de culturele en religieuze tolerantiedrempels bedoel.

Ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Verreycken om de volgende redenen. Mijn gemeente, Hamme, heeft een vrij grote concentratie migranten, en is een van de elf Vlaamse gemeenten die daarvoor middelen krijgt toebedeeld van het kansarmoedefonds van de Vlaamse Executieve. Ik stelde de jongste maanden vast dat het optreden van de politie in mijn gemeente wordt belemmerd, en ik vraag mij af in welke mate een dergelijke belemmering ook een rol heeft gespeeld in het drama van Borgerhout.

Vorige week behandelde mijn zoon, met wie ik samen een groepspraktijk als huisarts heb, een Turkse jonge vrouw van zestien jaar die werd afgetuigd omdat ze, tegen het cultureel patroon van de islamieten in, na zonsondergang naar huis was gekomen. Ze liep daarbij de volgende verwondingen op: een gebroken kaaksbeen, twee gebroken ribben en een gedeukte wervel.

Toen mijn zoon klacht wilde indienen antwoordde de politiecommissaris dat hij daarover geen proces-verbaal wenste op te stellen omdat hij met dergelijke processen-verbaal de jongste tijd moeilijkheden kreeg met het gerecht.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer Peeters, die vragen moet u stellen aan Vice-Eerste minister Wathet.

De heer Peeters. — Mijnheer de minister, het politieel optreden ressorteert onder uw bevoegdheid.

In *De Standaard* van 23 oktober staat een zeer kort bericht: « Of Patric Dutour, dertig jaar, dit weekend kan huwen is nog onzeker. De man die samen met vijf Lokerse vrienden vorige zaterdag zijn afscheid vierde van het vrijgezellenleven, ligt met enkele vrienden zwaar gewond in de intensieve afdeling van het Lokerse ziekenhuis. Een groep van 25 Turkse jongeren brachten hem, zonder enige aanleiding, messteken toe. » Daaraan was dus geen enkele agressieve wandeling voorafgegaan.

De Lokerse politie zegt machteloos te zijn « door tegenwerking van hogerhand. Het Dendermondse parket werd niet geïnformeerd ».

Door dergelijk optreden, waarbij de politie zich op voorhand wil indekken tegen een racistisch odium, zal het omgekeerde van integratie worden bereikt.

Ik heb als huisarts 28 jaar ervaring met belangrijke groepen van migranten. Indien de migranten zich als groep willen integreren in onze maatschappij, dan moeten wij ze ook duidelijk zeggen dat de regels van onze maatschappij ook voor hen gelden. Wij moeten dan ook geen belemmeringen opwerpen, die een optreden van de politie onmogelijk maken. Het zou niet onzinnig zijn over dit punt een enquête te houden bij de verschillende politiediensten, ook die van Antwerpen. Zo'n enquête zou verhelderend kunnen zijn.

Als verantwoordelijke voor de gemeentelijke politie, mijnheer de minister, hebt u in deze aangelegenheid een taak te vervullen. Het selectief positief discriminerend optreden van de politie tegenover migranten bij criminele feiten is nefast voor hun integratie. Mevrouw Vogels leed in de commissie Welzijn en Gezondheid in de Vlaamse Raad een rake uitspraak vorige week.

Haar diagnose was duidelijk. Zij zegde dat de criminaliteit bij de twaalf- tot veertienjarige migranten het gevolg is van het feit dat zij zich niet meer verbonden voelen met hun eigen oorsprong, maar ook geen aansluiting vinden bij onze maatschappij.

Wanneer de politie niet de middelen en mogelijkheden krijgt om aan te tonen hoe die maatschappij, waarin de migrantenjongeren hun toekomst moeten vinden, functioneert en hoe de migrantenjongeren zich in die maatschappij moeten inpassen, dan zullen wij de tolerantiedrempels in belangrijke mate verhogen en het is toch onze bedoeling de tolerantiedrempel zoveel mogelijk te verlagen.

Indien de dode, die gevallen is in Borgerhout, zal dienen als een signaal voor het beleid, dan zal, zoals ook collega Verreycken zegde, zijn dood niet nutteloos zijn geweest.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb het krantebericht over het voorval in Lokeren ook gelezen. Uit dat artikel is niet op te maken wat men bedoelt met « van hogerhand ». Ik zou dat graag willen weten. Indien de betrokkene de moed heeft dit toe te lichten in plaats van in vage termen te spreken, dan kunnen wij een onderzoek instellen.

Een ding kan ik echter met zekerheid zeggen. Ik wens dat er op geen enkele wijze gediscrimineerd wordt bij de behandeling van misdrijven en overtredingen. De politie heeft geen enkele algemene instructie gekregen die zegt dat zij op een andere manier moet te werk gaan met niet-Belgen of niet-Europeanen dan met Belgen of Europeanen. Er bestaat geen circulaire in die zin en er zal er ook geen komen.

De ervaring van uw zoon verbaast mij dan ook. Indien waar is wat u vertelt, dan moet dat worden aangeklaagd bij de minister van Justitie en bij het parket. Indien een vrouw of een man van welke kleur of nationaliteit ook wordt afgetuigd en hiervoor klacht indient bij de politie, of indien iemand van de politie of een andere persoon bekleed met de hoedanigheid van gerechtelijke politie of rijkswacht zo'n feit ziet, dan is die persoon verplicht dit feit vast te stellen en er een proces-verbaal van op te maken.

De heer Peeters. — In hun culturele patroon is dat normaal.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — In dat verband interesseert hun culturele patroon mij niet. Dit zal u wellicht verbazen, maar ik kan geen enkel cultureel patroon aanvaarden waarin iemand zijn vrouw kan aftuigen.

De politie heeft de plicht zulks vast te stellen en naar mijn gevoelen — maar er is de scheiding der machten — heeft het gerecht de plicht om zulks te vervolgen en te bestraffen in alle culturen en godsdiensten ter wereld.

De interpellatie van het Vlaams Blok maakt het me mogelijk om mijn visie weer te geven over recente gebeurtenissen in het Antwerpse en om de Senaat duidelijk te maken wat er daar in werkelijkheid gebeurt.

Sta mij toe de voorgeschiedenis van de fameuze wandeling van 21 oktober te schetsen, omdat ze de context en de sfeer weergeeft waarin de moeilijkheden te Antwerpen moeten worden gesitueerd. Ik geef een opsomming van enkele pareltjes van wat daar net terecht ophitsing is genoemd. Ik citeer geen kranten, maar de politie- en rijkswachtverslagen.

3 januari 1989, ter gelegenheid van de installatie van de nieuwe Antwerpse gemeenteraad: een 150-tal Vlaams Blok-sympathisanten zoeken de confrontatie met het AFF en een van hen probeert, in het bezit van een dolkmes, op de publieke tribune plaats te nemen.

Maart-april 1989: het Vlaams Blok voert, tegen de wil van vele schooldirecties in, een pamflettenactie tegen wat in hun ogen progressieve leerkrachten zijn en hitst leerlingen tegen hun leerkrachten op.

9 juni 1989: de 17-jarige Jon Lundström werpt een appel tegen de propagandabus van het Vlaams Blok en wordt door vier leden hardhandig aangepakt en krijgt stampen op het lichaam terwijl hij op de grond ligt.

17 juni 1989: gemeenteraadsleden van Agalev worden bekogeld met stenen door een Vlaams Blok-plakploeg.

3 maart 1990: zware vechtpartijen worden uitgelokt door leden van het Vlaams Blok, in één geval zelfs met een vuurwapen, in de Antwerpse herbergen, na een namiddag een op zich sympathiek kat en muisspelletje gespeeld te hebben met de politie.

14 maart 1990: aanval op Koninklijk Commissaris D'Hondt ter gelegenheid van een debatavond in de BBL te Antwerpen.

Het gaat hier maar om een bloemlezing. Sinds maanden al probeert het Antwerpse Vlaams Blok elke gelegenheid aan te grijpen om zijn achterban voor provocerende acties te mobiliseren. Ze proberen werkelijk alles uit om de plaatselijke migrantenpopulatie en de voorstanders van integratie te tarten, te provoceren, kortom het leven zuur, en bijwijken zelfs onmogelijk, te maken, tot het dan natuurlijk tot een tegenreactie komt, waarna het Vlaams Blok het tragische gevolg van de pesterijen nog eens misbruikt om zijn zogezegd gelijk aan te tonen. Sterker nog, zij die bij het spelletje pesten op de eerste rij staan, menen dat spelletje nog eens extra te moeten voortspelen hier in de Senaat, door mij vandaag een vraag te stellen over het optreden van de Antwerpse politie.

Tot nu toe kan ik er mij slechts over verheugen dat de Antwerpse politie, en ook de rijkswacht, in een dergelijke sfeer van tergende onverdraagzaamheid en de onvermijdelijke tegenactie, erin slagen een objectieve en afstandelijke houding aan te nemen. Ik stel ook met genoegen vast dat noch de politie, noch de rijkswacht zich laat meeslepen in het conflict.

Het tactisch plan voor het optreden van de politie op 21 oktober aan het Groeningervein was, en iedereen die iets van openbare orde begrijpt zal dit toegeven, ingegeven door een poging het democratisch recht op vrije meningsuiting — hoe verwerpelijk men die mening ook acht — ten volle te laten spelen. De politie wilde zo weinig mogelijk provoceren en een interventie zo lang mogelijk uitstellen.

Wat is er nu precies gebeurd? Voor wat volgt, steun ik op het politieverslag dat mij ter zake werd overgemaakt. Op een persconferentie van 15 oktober 1990 in het Antwerpse pershuis, had het Vlaams Blok een wandeling aangekondigd op 21 oktober in Borgerhout, in de omgeving van wat zij «zwarte punten» noemt in de gemeente.

Op een pamflet dat nadien onder de lokale bevolking werd verspreid, riep het Vlaams Blok op om 10 uur 30 te verzamelen aan het Groeningervein. Als ik goed ben ingelicht was het de bedoeling te «wandelen» langs de moskeeën — want men kent de sympathie van het Vlaams Blok daarvoor — in de Van Montfortstraat, de Kroonstraat, de Bloemstraat en de Montestraat. Het was duidelijk dat ze daar hun religieuze en anti-racistische sympathie gingen betuigen! Het was ook voor iedereen duidelijk dat deze «wandeling» zeker niet provocerend was bedoeld, niet om iemand op te hitsen!

Het Vlaams Blok wilde ook wandelen langs het Noordafrikaans cultureel centrum, het centrum voor buitenlandse werknemers, het hulp- en opvangcentrum van de stad Antwerpen, het lokaal van Agalev, en zelfs langs het jeugdhuis «De Cluys».

Toen het Antifascistisch Front van de Vlaams Blok-wandeling hoorde, belegde het een vergadering op 17 oktober. Na deze vergadering, die 's avonds plaats had, besloot het Antifascistisch Front haar leden op te roepen — actie en reactie, en niet noodzakelijk de meest verstandige zet — om aanwezig te zijn op 21 oktober om 10 uur aan het Laar te Borgerhout. Hierover heeft het front een persmededeling verstuurd.

De verdere bedoelingen van het AFF konden door de politiediensten van Antwerpen blijkbaar niet worden achterhaald. Het pamflet riep enkel op tot een bijeenkomst van «democraten en anti-racisten, Belgen en migranten».

Ik wil hier nog wel aan toevoegen dat de heer Abib Bouzoubaa — alleen de naam doet u waarschijnlijk al gruwelen, mijnheer Verreycken —, vice-consul van Marokko te Antwerpen, in een brief van 18 oktober aan de hoofdpolitiecommissaris bescherming van de moskeeën vroeg. Tevens beloofde hij de Marokkaanse bevolking aan te sporen niet in te gaan op provocaties van het Vlaams Blok. Aan die kant is dus weinig sprake van onverdraagzaamheid.

Op 18 oktober 1990 werd op het hoofdkommissariaat een werkvergadering belegd met het oog op de te treffen maatregelen. Er werd in twee pelotons, een reservesectie en vier arrestatie-eams voorzien. Het totaal ingezet politiepersoneel voor de ordedienst bedroeg 80 man.

Op de werkvergadering werd besloten alleen niet-geüniformeerd personeel op te houden in de nabijheid van de twee groepen. Ik vind dat een goede beslissing en ik wil de hoofdpolitiecommissaris daar volledig in bijvallen. Het is bekend dat hij en zijn manschappen er alles aan doen opdat er nergens een element zou kunnen worden gevonden waarin de heethoofden die er zijn aan beide zijden, een aanleiding kunnen zien tot geweld.

De geüniformeerde pelotons, uitgerust in beschermkledij met helm, werden daarom in gereedheid gehouden aan het politiebureau van Borgerhout in de Maréestraat.

Het optreden van het geüniformeerd personeel zou afhankelijk worden gemaakt van de informatie die doorgespeeld zou worden via de infoploegen ter plaatse. Aangezien het zwaartepunt van de zogenaamde wandeling zich situeerde in het gedeelte tussen de Turnhoutsebaan en de Bleekhofstraat, was het politiebureau van Borgerhout een centraal gelegen uitvalbasis.

Ik wil de Senaat graag kort het relaas geven van de ordedienst die op 21 oktober werd uitgevoerd.

Om 9 uur werd aan het personeel briefing gegeven en om 9 uur 45 was al het personeel stand by in de voertuigen op de parking van het bureau te Borgerhout. 10 uur: samenkomst Laar, een 200 personen waarvan ongeveer 50 pct. migranten; 10 uur 11: infoploeg bij het Antifascistisch Front (AFF) op het Laar meldt dat AFF zelfde reisweg zullen volgen als Vlaams Blok. Zullen kalm blijven, doch weten niet hoe migrantenjongeren zich zullen gedragen; 10 uur 17: infoploeg bij Vlaams Blok meldt een 60-tal personen aanwezig op Groeningervein; 10 uur 18: infoploeg bij AFF meldt 200 personen aanwezig op Laar; 10 uur 23: infoploeg bij Vlaams Blok meldt 80 à 85 personen aanwezig; 10 uur 26: infoploeg bij Vlaams Blok meldt 10 à 12 personen aanwezig voor moskee, Van Montfortstraat, 33, met spandoek «godsdienstvrijheid».

Een spandoek in een wandeling meedragen, betekent volgens mij dat het om een eigenaardige wandeling gaat.

10 uur 27: Marc Van Praet en meester Van der Velpen spreken het AFF toe en zetten de aanwezigen aan zich naar de moskee in de Van Montfortstraat te begeven met de bedoeling om van daar hetzelfde parcours als het Vlaams Blok te volgen; 10 uur 28: AFF zet zich in beweging en gaat niet op het voetpad. Van zodra deze melding gegeven werd, vertrekken de politievoertuigen richting Groeningervein; 10 uur 31: melding dat de manifestanten zich op de Generaal Eisenhowerlei bevinden en dat de sfeer grimmiger wordt; 10 uur 31: leiding ordedienst geeft via radio alternatieve reisweg door om vóór de manifestanten aanwezig te kunnen zijn op Groeningervein en alzo kruispunt Van Montfortstraat-Groeningervein af te sluiten; 10 uur 31: infoploeg bij AFF meldt vanuit Van Montfortstraat dat een confrontatie te voorzien is en de manifestanten reppen zich; 10 uur 34: peloton meldt zich «bijna ter plaatse»...

Dat blijkt namelijk uit de radio-opnamen van de politie. 10 uur 35: aankomst van de voertuigen met geüniformeerd personeel Groeningherplein-Van Monfortstraat. Bij het ter plaatse komen van de politie wordt vastgesteld dat er een schermutseling bezig is. Onmiddellijk worden de twee partijen door de politie gescheiden. Dit gebeurde zonder dat overdreven geweld diende te worden gebruikt. Vanaf dat ogenblik en tot op het einde van de ordedienst werden beide groepen uit elkaar gehouden; 10 uur 41: Vlaams Blok begint onder toezicht van een politiepeloton aan zijn wandeling.

10 uur 47: het AFF volgt eveneens onder politiebegeleiding dezelfde weg; 11 uur 20: de heer Verreycken houdt aan het gemeentehuis van Borgerhout een toespraak; 11 uur 25: de deelnemers aan de wandeling van het Vlaams Blok begeven zich terug naar hun voertuigen in de omgeving van het Groeningherplein; 11 uur 30: het AFF is aangekomen op het Koxplein. Er worden toespraken gehouden door meester Van der Velpen en door een vertegenwoordiger van de migranten in het Arabisch. Vervolgens begeven de manifestanten zich via de voetpaden naar het vertrekpunt op het Laar, waar zij nogmaals worden toegesproken door meester Van der Velpen en een vertegenwoordiger van de migranten; 12 uur 6: het Laar is volledig ontruimd.

Na de schermutselingen op het Groeningherplein deden zich tijdens de manifestaties geen incidenten meer voor.

In een democratisch land als het onze — maar ik ken de opvattingen van senator Verreycken over democratie niet — dient de overheid zo goed als dat kan het recht op vrije meningsuiting te waarborgen en ze moet alles doen wat in haar macht ligt om dat grondrecht zijn volle uitwerking te laten krijgen. Maar ik wil daar meteen aan toevoegen dat het evenzeer de taak is van de overheid, en meer bepaald en in de eerste plaats, van de lokale autoriteiten, om de openbare orde en de vrijheid van iedereen te verzekeren.

Er was hier wel sprake van de wil tot vrije meningsuiting, zoals die bedoeld wordt in artikel 19 van de Belgische Grondwet, dat ik even citeer: «De Belgen hebben het recht vreedzaam en ongewapend te vergaderen, mits zij zich gedragen naar de wetten.» Wil het Vlaams Blok een mening te kennen geven? Gelet op de voor geschiedenis van deze «wandeling» krijgt men de stellige indruk dat het opzet hier het verstoren was van de openbare orde.

Het Vlaams Blok wou trouwens niet alleen langs de moskeeën «wandelen» die haar een doorn in het oog zijn, maar men wou zelfs langs jeugthuizen trekken, waar tot haar grote ergernis de Antwerpse jongeren en de migrantenjongeren elkaar blijkbaar gevonden hebben of zouden kunnen vinden. Ze wil daar waar de eerste successen van gelukke integratie blijken te bloeien, roet in het eten gooien, omdat ze haar ongelijk niet kan verdragen.

De gebeurtenissen in Borgerhout zijn een incident in een lange rij en u kent die heel goed, mijnheer Verreycken, omdat u ze doorgaans mee helpt organiseren. En ik ben ervan overtuigd dat het spijtig genoeg nog niet het laatste incident is. Daar staat u, mijnheer Verreycken, persoonlijk wel borg voor. Het is duidelijk dat u en het Vlaams Blok daarop aansturen. U wil permanent een sfeer van vijandigheid creëren waarin vreemdelingenhaat kan ontstaan en gedijen en u grijpt elke aanleiding aan om incidenten uit te lokken.

De Antwerpse politie doet alles wat mogelijk is om op een zo correct mogelijke manier die problemen aan te pakken en een klimaat van consensus en verdraagzaamheid te scheppen. En omdat ze daarnaar streeft, wordt ze door u en de uwen zwaar aangevallen, zelfs tot op de parlementaire banken.

U schuwt daarbij zelfs de leugen niet. U schijnt zich daarbij ook gelukkig te voelen, zoals uit al de politieverlagen blijkt, maar eigenlijk zou u zich best verantwoordelijk voelen.

Het Vlaams Blok heeft nu blijkbaar wat ze zocht. Het resultaat van haar acties is dat er nu totaal ongecontroleerde tegenacties gevoerd worden. De slag die een jonge Marokkaan een tachtigjarige heeft toegebracht, en die zijn dodelijke val tot gevolg had, wil ik dan ook met de grootst mogelijke klem veroordelen. En ik wil hier ook mijn meeleven met de getroffen familie betuigen. Zo bent u niet de enige om dit te doen, mijnheer Verreycken, en is er ten minste een die niet hypocriet is.

Ik stel vast dat dit tragisch gebeuren het resultaat is van de openvliegende acties waarbij het Vlaams Blok alleen maar haat

zaait. Het heeft nu trouwens opnieuw een aanleiding gevonden om zijn basis te exciteren. U moet zich dus wel bijzonder tevreden voelen. Ik stel vast dat dit niet zonder gevolgen is; u is een handig agitator.

Op 22 oktober, een dag na de wandeling, is er al een poging tot brandstichting geweest bij het centrum van de vereniging tot Marokkaanse solidariteit van Borgerhout: twee flessen brandstof met doeken erin werden daar tegen de gevel geplaatst, maar die zijn gelukkig slechts gedeeltelijk opgebrand. Ik ben er niet zo zeker van dat u dit ook zo gelukkig vindt.

Op 26 oktober probeerde men de moskee in de Montenstraat in brand te steken. Een molotov-cocktail heeft de deur en een deel van de gevel verschoeid. Ik weet niet of u dat voldoende vond.

Als er dus verhoogde spanningen zijn ontstaan in de Antwerpse migrantenbuurten, is dat in de eerste plaats door uw toedoen. U is begonnen en u kan het niet laten om een sfeer van onverdraagzaamheid en onveiligheid te creëren. Al ettelijke maanden lukt u incident na incident uit.

Ik stel vast dat uw troepen blijkbaar niet meer in de hand zijn te houden. Ten minste dat zeg ik niet, een soort van gedegenerende «linkse», dat komt uit een voor u ongetwijfeld onverdrachte hoek. Ik citeer uit een politieverlag van 26 oktober 1990: «'s Morgens biedt zich bij de politie Antwerpen-Oost (Deurne) mevrouw Hilde Wagemans-Verreycken aan. Zij is voorzitter van het Vlaams Blok, sector Antwerpen. Zij wenst te verklaren dat zij vreest dat ze de «harde kern» van het Vlaams Blok niet zou kunnen kalm houden. Van nevenorganisaties van het Vlaams Blok die dezelfde overtuiging hebben, vernam zij dat hun geduld ten einde was.» U zult het waarschijnlijk niet wagen dit tegen te spreken, mijnheer Verreycken. En het blijkt, hoe erg ik dat ook vind, nog te kloppen ook. De dag nadien, 27 oktober, krijgt een van uw leden door enkele Noordafrikanen een aantal messteken toegediend. De verwondingen waren gelukkig niet te erg, maar wat lees ik opnieuw in het betreffende politierapport over de betrokkene die de messteken had ontvangen: «In opdracht van Paul Jambers begeven zich twee journalisten naar Antwerpen om achtergrondinformatie in te winnen over de spanningen tussen autochtonen en migranten in het kader van de gebeurtenissen van voorbije week. Zij begeven zich naar een café dat gekend is als een verzamelpaats van uiterst rechtsen (...) en vernemen van het latere slachtoffer dat hij een vete wil regelen met vreemdelingen. De twee reporters zouden door hem uitgenodigd geweest zijn om hem te vergezellen en waren vervolgens getuige van de feiten.»

Het is mij dus niet onbekend dat er in Antwerpen een samenlevingsprobleem bestaat. Dat migrantenjongeren daar in een uiterst moeilijke sociale en culturele situatie verkeren, weet ik ook. En ik besef dat verscheidenheid en onbekendheid tot allerlei conflicten aanleiding kunnen geven. Dat weet u ook. Het verschil is dat ik en de meesten in dit huis deze dingen proberen op te lossen en dat u ze exploiteert om er politieke mandaten uit te puren.

Wat ik echter niet kan of wil aanvaarden is dat u en het Vlaams Blok alle middelen gebruiken, ook de meest laakbare, om de haat en de onverdraagzaamheid in de Antwerpse regio aan te wakkeren voor eigen profijt.

Ik stel daarentegen vast dat de Antwerpse politie werkelijk alles in het werk stelt om de raciale problemen zo tactvol mogelijk aan te pakken. Er is binnen het korps bijvoorbeeld een migrantenpolitie opgericht, met aan het hoofd een kleurling. U zult dit waarschijnlijk totaal onaanvaardbaar vinden. Het aantal buurtagenten werd opgevoerd. Dag en nacht is er de fameuze Sopa, de sociale patrouille, die in haar optreden het midden zoekt tussen politiewerk en hulpverlening. Zij zorgt voor een eerste crisisinterventie en verwijst eventueel verder door naar meer specifieke hulpverleningsinstanties. De politie van Antwerpen beschikt daarenboven ook nog over een specifieke jeugdbrigade, die sterk met de problematiek is begaan.

Al deze diensten hebben de opdracht de conflicten tussen Belgen en migranten te signaleren, bemiddelend op te treden en aan het hoofdcommissariaat verslag uit te brengen over hun tussenkomst in deze problematiek. Onlangs organiseerde de hoofdpolitiecommissaris daarenboven nog een informatievergadering voor de leden van zijn korps over hoe ze beter kunnen omgaan met

migranten. Tot nu toe werd hier voorbeeldig werk geleverd, en de spanningen ter zake zullen in de toekomst ongetwijfeld worden opgedreven.

Ik ben de overtuiging toegedaan dat de Antwerpse politie ter zake geen enkel verwijt treft. Ik heb kunnen vaststellen dat ze in haar optreden telkens een zo correct mogelijke benadering heeft nagestreefd, dat ze getracht heeft zo onpartijdig en zo neutraal mogelijk de wil tot meningsuiting aan beide zijden te garanderen, en daarin ook grotendeels is geslaagd. En ik moet vaststellen dat het daarom is dat u haar vandaag aanvalt.

Ik daarentegen heb verder het grootste vertrouwen in de Antwerpse politiemann, van wie u de eerlijkheid, de objectiviteit en de inspanning betwijfelt. Ik verzeker u dat ik dat vertrouwen ten stelligste bevestig, alle beschuldigingen en valse aantijgingen van u en van het Vlaams Blok ten spijt. Daarenboven kan zij verder op mijn actieve steun rekenen, wat naar mijn mening absoluut noodzakelijk is voor het werk dat de Antwerpse politiemann moet uitvoeren in buitengewoon moeilijke, mede door u geschapen, omstandigheden. Ik wil tenslotte onderstrepen dat ik politiemannen verder zal verdedigen tegen elke volkomen onrechtvaardige aanval zoals de uwe. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat ofwel de minister niet kan lezen ofwel de minister niet kan luisteren. Ik heb geen enkele maal de Antwerpse politie aangeklaagd, geen ogenblik, geen seconde, met geen enkel woord. Ik heb enkel zeer duidelijk gevraagd om het hoofd van de Antwerpse politie, die bekwaame agenten belette de wandeling te beschermen, terecht te wijzen.

De minister wil de burgemeester, zijn partijgenoot, geen enkele verantwoordelijkheid toeschuiven. Hij legt die verantwoordelijkheid echter wel bij het Vlaams Blok, waarover hij spook- en cowboyverhalen vertelt, die misschien wel indruk kunnen maken aan de toeg van het Volkshuis, maar die elke grond van waarheid missen. Zo heb ik bijvoorbeeld geen weet, noch enig persverslag van een gewapende «Blokker» bij de incidenten die hij citeert. Ik heb wel persverslagen over tientallen messen en wapens van tegenstanders van onze partij, al dan niet vreemdelingen, want ook de PVDA-ers in Antwerpen lopen er gewapend bij. Met andere woorden, degenen die de brand signaleren in Antwerpen worden ook automatisch beschuldigd van de brandstichting. Wanneer de minister deze interpellatie zo interpreteert, dan moet hij niet zoeken naar de mysterieuze «hogerhand». De minister is zelf die «hogerhand» die niet laat ingrijpen, maar die met tremolo's in de stem verklaart dat hij geen culturen zal aanvaarden die vrouwen laten aftuigen.

Hij komt echter wel verdedigen dat democratisch verkozen mandatarissen mogen worden afgetuigd, omdat zij zouden hebben uitgedaagd. Dezelfde minister kan tegenover de pers verklaren dat een politieke partij in een democratisch bestel moet worden bestreden met alle middelen die er zijn.

Mijnheer de Voorzitter, dit zijn niet mijn woorden, maar die van een partijpolitiek minister, die de partijpolitieke motivatie laat prevaleren op zijn zaak van ordehandhaving, op zijn taak van minister en duidelijk de één of andere persoonlijke — dit is het juiste woord — vete heeft, hoogst waarschijnlijk tegen die partij die zetels wil innemen waarvan hij vindt dat ze voor zijn partij zijn bestemd.

Ik geef één voorbeeld van zijn slechte informatie. De minister heeft daarnet verteld dat er in de wandeling van het Vlaams Blok een spandoek zou zijn megedragen met «godsdienstvrijheid» erop en hij las hierbij ook voor uit een politierapport. Ik heb in mijn uiteenzetting, die de minister vast en zeker aandachtig heeft beluisterd, gezegd dat het spandoek gedragen werd door de PVDA en dat ik de politie heb verwittigd dat er rond dit spandoek een betoging ontstond. Eén minuut later komt de minister vertellen dat het spandoek door het Vlaams Blok werd megedragen. Een dergelijk totaal gebrek aan juiste informatie illustreert alleen maar de onmacht van dezelfde «hogerhand». Ik wil slechts één uitspraak van de minister bevestigen, namelijk dat één van ons beiden hypocriet is.

De Voorzitter. — Minister Tobback heeft het woord.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan enkel vaststellen dat de heer Verreycken in zijn wederwoord nogmaals de politiediensten aanvalt, aangezien hij de rapporten die ik heb voorgelezen en waarbij ik telkens de moeite heb gedaan om te vermelden dat ik citeerde, spook- en cowboyverhalen noemt. Ik ben bij de verschillende gebeurtenissen in het Antwerpse streekgebied niet aanwezig geweest. Ik baseer mij dus in de eerste plaats op verslagen van de politie en in zeldzame gevallen op verslagen van de rijkswacht en heb dat ook aangegeven.

De heer Verreycken. — Ook voor het verhaal van het spandoek? U kan niet lezen, mijnheer de minister!

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Het is inderdaad juist dat ik van mening ben dat de mentaliteit en het soort praktijken die de heer Verreycken vertegenwoordigt in een democratie met alle middelen dienen te worden bestreden.

De heer Verreycken. — Houdt dat ook moord in, mijnheer de minister?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Als u wil dat ik daarop inga zal ik dat wel eens doen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, onze agenda van vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

COMPOSITION DE COMMISSIONS

De Voorzitter. — Bij het bureau zijn voorstellen ingediend tot wijziging van de samenstelling van sommige commissies:

1° In de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu:

Zou mevrouw Maximus mevrouw Lieten-Croes als effectief lid vervangen.

Le bureau est saisi de demandes tendant à modifier la composition de certaines commissions:

1° A la commission de la Santé publique et de l'Environnement:

Mme Maximus remplacerait Mme Lieten-Croes comme membre effectif.

2° In de commissie voor de Sociale Aangelegenheden:

Zou mevrouw Maximus de heer Content als plaatsvervangend lid vervangen.

2° A la commission des Affaires sociales:

Mme Maximus remplacerait M. Content comme membre suppléant.

3° In de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden:

Zou mevrouw Lieten-Croes de heer Adriaenssens als effectief lid vervangen.

3° A la commission de l'Intérieur:

Mme Lieten-Croes remplacerait M. Adriaensens comme membre effectif.

4° In de commissie voor de Verzoekschriften:

Zou mevrouw Maximus de heer De Wulf als plaatsvervangend lid vervangen.

4° A la commission des Pétitions:

Mme Maximus remplacerait M. De Wulf comme membre suppléant.

5° In de commissie voor de Infrastructuur:

Zou de heer Cools de heer Schoeters als effectief lid vervangen en

Zou de heer Schoeters de heer Cools als plaatsvervangend lid vervangen.

5° A la commission de l'Infrastructure:

M. Cools remplacerait M. Schoeters comme membre effectif et

M. Schoeters remplacerait M. Cools comme membre suppléant.

Geen bezwaar?

N'y a-t-il pas d'opposition à ces remplacements?

Dan is aldus besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

ONTWERP VAN WET — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De regering heeft ingediend een ontwerp van wet tot wijziging van de wetten betreffende de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935 in het kader van een doorzichtige organisatie van de markt van de ondernemingen en van de openbare overnameaanbiedingen.

Le gouvernement a déposé un projet de loi modifiant les lois sur les sociétés commerciales coordonnées le 30 novembre 1935 dans le cadre de l'organisation transparente du marché des entreprises et des offres publiques d'acquisition.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Il est renvoyé à la commission de la Justice.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — M. Hatry a déposé une proposition de loi établissant un programme de modération de la fiscalité et de la parafiscalité.

De heer Hatry heeft ingediend een voorstel van wet betreffende het opstellen van een programma ter verlaging van de fiscaliteit en de parafiscaliteit.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 19 h 25 m.)

(La séance est levée à 19 h 25 m.)